NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פּרייז 15 גראָשען

10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 42 | Łódź, Wtorek, 18 lutego 1936 | אדרעס: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 106. | לאָדז, דינסטאָג פּ׳ משפּטים כ״ה שבט תרצ״ו | 14־טער יאָהרגאַנג

פּרעמיער קאָשטשאַלקאָווסקי זאָגט אָן

האַרבען קאַמף געגען אַלע, וואָס העצען איין טייל בעפעלקערונג געגען דער צווייטער

די רעגירונג איז ביכולת און וועט אָנווענדען אַלע מיטלען צו שיצען אַלע בירגער אָהן אונטערשיד פון גלויבען און נאַציאָנאַליטעט

וואַרשע, 17 (טעלעפאָניש)

היינט פאַרמיטאָג האָט זיך אָנגעהויבען די באַראַטונג פון סיים, געווידמעט דער גענעראַל־דעבאַטע איבער׳ן בודזשעט־פּרעלימינאַר אויפ׳ן יאָר 1936-37.

די אָנגעזאָגטע רעדע פונ׳ם פּרעמיער קאָשטשאַלקאָווסקי האָט דערוועקט אין סיים גרויס פאַראינטערעסירונג.

אין די מיניסטאָרען־לאָזשעס זענען געקומען די מיטגלידער פונ׳ם רעגירונגס־קאַבינעט מיט׳ן פּרעמיער קאָשטשאַלקאָווסקי בראש.

עפענענט די זיצונג האָט דער מאַרשאַלעק צאַר, ער האָט מודיע געווען, אַז אויף דער בודזשעט־דעבאַטע זענען בעשטימט 79 שעה, און געבעטען, די דעפּוטאַטען זאָלען זיך פאַרשרייבען צום וואָרט מיט אַ טאָג פריהער.

דער הויפּט־רעפערענט פונ׳ם בודזשעט, דעפּ. ...ווינסקי האָט זיך פאַררופען אויף זיין געדרוקטען בעריכט, נישט האַלטענדיג דערביי קיין בעזונדערען רעפעראַט.

דערנאָך גלייך האָט גענומען דאָס וואָרט דער פּרעמיער קאָשטשאַלקאָווסקי, וועלכער האָט, צ.א. דערקלערט, אַז איצט, נאָך קנאַפּע 4 חדשים אַרבייט פון זיין רעגירונג, האָט ער דאָס רעכט צו זאָגען פאַר׳ן סיים, אַז דער צוטרוי, וואָס איז איהם געשענקט געוואָרען, איז נישט געווען קיין בחנמ׳דיגער, און אַז דאָס אַרבייטס־פּראָגראַם איז לעת עתה אַדורכגעפיהרט געוואָרען. איטליכער קאָן עס נאָכקאָנטראָלירען און זעהן, ווי־אַזוי ער און דער וויצע־פּרעמיער קוויאַטקאָווסקי האָבען אַדורכגעפיהרט די אויף זיך גענומענע התחייבות׳ן.

מיר האָבען איבערגענומען די מאַכט — האָט דער פּרעמיער געזאָגט — אין דער צייט ווען עס איז אָפּגעשוואַכט געוואָרען דער צוטרוי צו דער שטאַנדהאַפטיגקייט און סטאַביליזאַציע צו די עיקרים פונ׳ם ווירטשאַפטליכען לעבען. איצט קאָן איך פעסטשטעלען, אַז די דאָזיגע בעאומרוהיגענדע דערשיינונגען זענען בעהערשט געוואָרען. דאָס בעווייזט, אין דער ערשטער רייה, די גוטע סיטואַציע פון דער „באַנק פּאָלסקי“, וועלכע בעווייזט פון אָנהויב דעצעמבער אַ ממשות׳דיגע בעסערונג. אויך די פּ. ק. אָ. ווייזט אַרויס פון דעצעמבער אָן אַ בעדייטענדען וואוקס פון די אָפּשפּאָרונגס־איינצאָהלונגען.

דער פּרעמיער שטעלט זיך דאַן לענגער אָפּ אויף די דערשיינונגען, וואָס זענען אין אַ גרויסער מאָס דעצידירענד אין דעם ווירטשאַפטליכען לעבען פון לאַנד און ער רעדט אַרום באַריכות דעם פּסיכישען קריזיס, וואָס ווירקט שטאַרק אויפ׳ן עקאָנאָמישען קריזיס.

דערביי רעדט ער וועגען דער אָפּגעשוואַכטער פּריוואַטער איניציאַטיוו און זאָגט: דער רעזולטאַט איז היינט אַזאַ, אַז דער ווירטשאַפטליכער עטאַטיזם האָט זיך ביי אונז גאַנץ ברייט ענטוויקעלט און ער איז גורם געווען די אָפּשוואַכונג פון דער פּריוואַטער איניציאַטיוו, נישט שטויסענדיג פאָראויס צו דער אינדוסטריאַליזירונג פונ׳ם לאַנד. היינט — זאָגט ער — איז לויט מיין מיינונג, געקומען דער מאָמענט, ווען מיר מוזען דאָס פּראָבלעם פון דער מלוכה אויפ׳ן געביט פון אינדוסטריע, האַנדעל און באַנק־וועזען גענוי אויספאָרשען. מיר מוזען גענוי אָנצייכענען דעם ווירטשאַפטליכען עטאַטיזם די גרעניצען פון זיינע ווירקונגען. מיר מוזען קלאָהר און דייטליך זאָגען: אָט־די און די פּראָדוקציע־צווייגען, צי באַנק־אָפּעראַציעס געהערען צו דער מלוכה, און מיט די אַנדערע בעשעפטיגט זיך נישט די מלוכה און וועט זיך אויך דירעקט מיט זיי נישט פאַרנעהמען. לויט מיין מיינונג וועלען מיר אויף אַזאַ אופן דערוועקען די פּריוואַט־איניציאַטיוו, מיר וועלען צוריקשטעלען דעם צוטרוי פונ׳ם פּריוואַטען מענשען, און איבערצייגען איהם, אַז ער קאָן אַנגאַזשירען זיינע קאַפּיטאַלען און פעהיגקייטען אין דעם אָדער אַנדערען פּראָדוקציע - צווייג, און אַז די מלוכה וועט זיך נישט אין עטליכע יאָהר אַרום אַוועקשטעלען מיט איהם קאָנקורירען. אויסראָטענדיג יעדע מין ליכוע און שפּעקולאַציע, האָט די מלוכה די פליכט צו דערלייכטערען יעדער שעפערישע אינדיווידועלע אַרבייט אויפ׳ן ווירטשאַפטליכען געביט. די דאָזיגע אַרבייט האָבען מיר שוין אָנגעהויבען און מיר וועלען זי פיהרען ווייטער. דאָס איז אַן אָרגאַנישע אַרבייט, אויסגערעכענט אויף אַ ווייטער מעטע, און זי וועט מוזען געפיהרט ווערען קאָנסעקווענט.

די צווייטע סיבה פונ׳ם פּסיכישען קריזיס איז אַן׳עפּיס קראַנקער און אין דער ווירקליכקייט־נישט־ענטשפּרעכענדער שטאַנדפּונקט, אַז אונזער ווירטשאַפטליך לעבען שטאַרבט אָפּ, און אַז מיר האַלטען אין איין אַרונטערפאַלען פון דער מדרגה. דאָס איז — זאָגט דער פּרעמיער — נישט אמת, און עס איז אומבעגרינדעט אַזוי צו טראַכטען אפילו פאַר׳ן אָנגעזיכט פון די אַלע רעאַלע שוועריגקייטען וואָס מיר מאַכען אַדורך. מיט דעם דאָזיגען דעפּעטיזם מוזען מיר מאַכען אַ סוף. איך בין ווייט דערפון צו טענה׳ן, אַז דעם ווירטשאַפטליכען קריזיס האָבען מיר שוין הינטער אונז, אָבער איך בין איבערצייגט, אַז זיין שאַרפסטער פּעריאָד איז שוין אַדורך. דאָס צוריק־צו־זיך־קומען נאָך אַ שווערער קראַנקהייט און לאַנגען קריזיס דויערט שטענדיג אַ לאַנגע צייט.

דאַך דעם, ווי דער פּרעמיער רעדט וועגען דער לאַגע אויפ׳ן דאָרף, וואָס איז אויף עטליכע מיליאָן מענשען איבערבעפעלקערט, און ווייזט אָן אויף דער נויטיגקייט פון ברייטער פּאַרצעלאַציע — ענטהאַלט דער צווייטער טייל פון זיין רעדע אַ רייה פּאָליטישע דעקלאַראַציעס פון אַ גאָר וויכטיגער בעדייטונג. קודם־כל האָט ער אין אַ גענויעם אנאליז אָנגעוויזען, אַז אַלע האָפענונגען פון פאַרשידענע פּאָליטישע פאַקטאָרען אויף דער מעגליכקייט, אַז עס זאָלען זיך נאָך איצט צוריקקעהרען די פּאַרטיי־פּאַרלאַמענטאַרישע פערהעלטנישען פון פאַר־מאַי — זענען פּוסטע חלומות.

דער פּרעמיער האָט מיט אַ ספּעציעלער בעטאָנונג דערקלערט, דאָס אין פּוילען איז נישט פאַרהאַן אַזאַ קראַפט, וואָס זאָל קאָנען צוריקקעהרען די פּאָליטישע און געזעלשאַפטליכע פערהעלטענישען פון פאַר־דער־מאַי־איבערקעהרעניש.

בעהאַנדלענדיג דערנאָך פאַרשידענע בעזונדערע פּאָליטישע פּראָבלעמען, האָט דער פּרעמיער קודם כל אָנגעוויזען אויף דער שטאַנדהאַפטיגקייט פון דער אויסערן־פּאָליטיק, דעקלאַרירענדיג, אַז זי וועט ווייטער געפיהרט ווערען לויט דער ליניע, וואָס דער מאַרשאַל פּילסודסקי האָט אָנגעצייכענט, און קיין שום דרינגענדע אויסלענדישע השפּעות, וואָס וועלען שטויסען פּוילען אין די אָרעמס פון אַזאַ אָדער אַנדערע פּאָליטישע קאָנסטעלאַציע, קאָנען נישט ענדערען די פּרינציפּיעלע ריכט־ליניען פון דער זעלבסטשטענדיגער פּוילישער אויסערן־פּאָליטיק.

בנוגע די אינערליכע פערהעלטענישען אין פּוילען, האָט דער פּרעמיער גענוי אַרומגערעדט די נאַציאָנאַליטעטען - פּאָליטיק, דעקלאַרירענדיג דעם אויפריכטיגען ווילען צו קאָנטינואירען די גליקליך־אָנגעהויבענע פאַרשטענדיגונגס־אַקציע מיט׳ן אוקראַאינישען פאָלק.

אין זעהר ענערגישע ווערטער האָט דערנאָך דער פּרעמיער געוואָרענט די שאָוויניסטישע עלעמענטען, וואָס ריכטען זיך לויט׳ן „ענגען נאַציאָנאַליזם“, און וואָס ראַפּען אַרויס עקסצעסען אויפ׳ן נאַציאָנאַלען געביט.

דער פּרעמיער האָט אָנגעקינדיגט, אַז געגען די דאָזיגע עלעמענטען וועט די רעגירונג אָנווענדען די גאַנצע שטרענגקייט פון געזעץ, ווייל זייער טעטיגקייט האָט דעם ציועק צו אַנאַרכיזירען דאָס מלוכה־לעבען. די האַרבקייט פון געזעץ — האָט דער פּרעמיער געזאָגט — וועט טרעפען סיי די שליחים פונ׳ם דריטען אינטערנאַציאָנאַל, סיי די נאַציאָנאַליסטישע פאַקטאָרען, וועלכע קוקען אויס אויפ׳ן ווירטשאַפטליכען קריזיס, בכדי צו העצען געגענזייטיג איין טייל בעפעלקערונג געגען דעם צווייטען. די רעגירונג איז ביכולת צו געבען די זיכערקייט אַלע בירגער פון דער מלוכה אָהן אונטערשיד פון אמונה און נאַציאָנאַליטעט!

דעם דאָזיגען טייל פון פּרעמיער קאָשטשאַלקאָווסקי׳ס רעדע האָט דער סיים עטליכע מאָל אויפגענומען מיט אַפּלאָדיסמענטען.

נאָכ׳ן אַרומרעדען דאָס פּראָבלעם פון אַדמיניסטראַציע־רעפאָרמען, האָט דער פּרעמיער פאַרענדיגט זיין רעדע, און דער סיים איז צוגעטראָטען צו דער גענעראַל־דיסקוסיע איבער׳ן בודזשעט.

טאָג - טעגליך

די שלאַכט הינטער ענדערטאַ

20,000 אַביסינישע זעלנער זאָלען האָבען אומגעקומען אין דער דאָזיגער שלאַכט הינטער ענדערטאַ, וועלכע ווערט וואַהרשיינליך אַריין אין דער געשיכטע!

מען דאַרף זיך משער זיין, אַז אויך דער ...נגד, די איטאַליענער האָבען נישט קיין קלענערען היזק געהאַט אין מענשען, בעת דער דאָזיגער שלאַכט, הגם אָפיציעלע קאָמוניקאַטען זענען ... צו „דרייען“, ווי עס פּאַסט זיך, און זעהן ... דעם צווייטנס אויג אַ שפּילטער, בעת אין איי... ...ם ווערט נישט בעמערקט אַ שייט האָלץ...

אין דער דאָזיגער שלאַכט האָט, ווייזט טאַקע די „ציוויליזאַציע“ אָבגעהאַלטען אַ גרויסען ... איבער דער „ווילדער אורשפּרינגליכקייט“, ... זענען עדות פון דער גרויסער מפלה, וואָס ... אַביסיניער האָבען געליטען ביי מאַקאַלע, וואָס ... געהאַלטען ביים אַריינפאַלען צוריק ... העבד.

קריגס־פאַכלייט שאַצען אָפּ דעם איצטיגען אי... ...ישען ערפאָלג, אַלס דעם גרעסטען זיג אין ... איצטיגער מלחמה — אַ גרעסערען, ווי דעם ... גראַציאַני׳ס בין־איצטיגע דערפאָלגען.

די פּאָליטישע און קריגס־רעזולטאַטען פון דעם ... נצחון זאָלען זיין דעצידירנעד פאַר דעם ווייטערען צוגאַנג פון דער מלחמה.

... סברה, אַז דער מאַרשאַל באַדאָליאָ האָט שוין ... זאַך צוריק דערקלערט פאַר פראָנט־זשור... ...ליסטען, אַז זיי וועלען זיין עדות פון אַ דעצי... ...נדען אָנגריף מצד דער איטאַליענישער אַרמעי, ... וועט בעפרייען די בעלאַגערטע מאַקאַלע און ... איבערגעבען טעמביען און טיגרע אין ... פון די איטאַליענער.

דריי טאָג נאָכאַנאַנד האָט געדויערט די שלאַכט ... דורך די דריי טעג האָט די איטאַליענישע שווע... אַרטילעריע און די אַעראָפּלאַנען בעשליידערט ... אַביסינישע פּאָזיציעס מיט גרויסע באָמבעס און ... אַביסינישע קריגס־ליניע איז דערווייל געבראָ... ...ן געוואָרען, אונטער דעם איינדרוק פון פייער־... ...דרוק פון דעם ציוויליזאַציע־מאַרש אויף מזרח־... ...ריקא.

... געזאָגט, ווערען די ציפערען פון די גע... ... אָפיציעל אויסגעחשבונט און אָנגעגעבען ... די בעהנדליבער טויזענדער, און — דער מאַרש ... ווייטער.

מ.

צוזאַמענפאָהר פון שוחטים אין וואַרשע

ווייטערדיגע פּראָטעסט־דעפּעשען פון אויסלאַנד

וואַרשע, 17 (טעלעפאָניש)

היינט איז דאָ פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון שוחטים, און עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו פּראָטעסטירען געגען דעם אַטענטאַט אויף דער יודישער שחיטה.

וואַרשע, 17 (טעלעפאָניש)

דער ועד הרבנים האָט בעקומען דעפּעשען פון אויסלאַנד, אין וועלכע עס ווערט פּראָטעסטירט געגען דעם אַטענטאַט אויף דער יודישער שחיטה.

לעמבערג.

דער לעמבערגער ראַבינאַט איז קאָמפּלעט און דער ראַט און פאַרוואַלטונג פון דער קהלה האָבען זונטאָג פאַרמיטאָג אָפּגעהאַלטען אַ זיצונג אין גרויסען זאַל פון דער קהלה, וואו עס איז אויף דעם פייערליכסטען אופן פּראָטעסטירט געוואָרען געגען פּלאַן צו פאַרביטען די יודישע שחיטה אין פּוילען. אויף דער דאָזיגער זיצונג איז געקומען צום אויסדרוק דער צער און פאַרצווייפלונג פון דער לעמבערגער יודישער בעפעלקערונג צוליב דער שווערער גזרה, וואָס עס שטעלט מיט זיך פאָר דער געזעץ־פּראָיעקט פאַר יודען בכלל און פאַר רעליגיעזע יודען בפרט.

אונזער וואָרט

ווען שמוץ „רייניגט“...

דער לאָנדאָנער „סטאַר“ שרייבט:

„די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע בעוועגונג איז געבויט אויף מערדערייען. מערדערייען האָבען דערהאַלטען די דאָזיגע בעוועגונג אויף דער אויבערפלאַך און איהר געגעבען איהר וואוקס. דער בעריהמטער שבת פון 30 יוני 1934 איז געווען נישט עפּיס אַנדערש, ווי אַן׳איינערליכע אָפּרעכנונג אין די נאַצישע רייהען מיט דער הילף פון מאָרד, הגם היטלער האָט עס אָנגערופען „רייניגונגס־אַקציע“. דער סוד פון היטלער׳ס ווערטער — שרייבט דער „סטאַר“ בעשטייט וואַהרשיינליך דערין, וואָס מערדערייען, וועלכע ווערען בעגאַנגען דורך נאַציס, טראָגען אַן׳אַנדער נאָמען“.

דאָס אַלץ שרייבט דער „סטאַר“ אין שייכות מיט דער רעדע, וואָס דער דייטשער קאַנצלער האָט געהאַלטען אויף גוסטלאָפ׳ס קבר, און אויף מעהר וועניגער דעם זעלבען אופן רעאַגירט אויף דער זעלבער רעדע די פּראָגרעסיווע וועלט־פּרעסע.

אין די אַלע צייטונגען האָט דער שאָס אין דאַוואָס און דער ווידערקלאַנג פון דער „רעדע אויפ׳ן קבר“ אָפּגעהילכט מיט אַ הויכען עכאָ.

און — אָט די קלאַנגען און געדאַנקען פון דער קברות־רעדע איז פאַר קיינעם נישט געווען קיין איבעראַשונג.

ווען אפילו די פאָרם איהרע האָט עמיצען פון די פרעמדע, די וואָס שטעהען דרויסען פון די יודען־פיינינגונגען, יאָ טיילווייז פאַרחידושט, אַלס אַזאַ, וואָס פּאַסט זיך נישט פאַר איינעם, וואָס שטייט אויפ׳ן העכסטען שטאַפּעל פון מלוכה־לייטער, האָט עס אָבער אונז, די צוגעוואוינטע צו אַלדאָס־אומגעריכטעסטע, אַלדאָס־שרעקליכסטע און גרויזאַמסטע אויף אַ האָר נישט פאַרחידושט.

אַזאַ איז דער סיסטעם פון סאַנקציאָנירטען ציניזם, וואָס האָט זיך אויסגעטון פון אַלע קאָנווענציאָנעלע מאַסקעס, און וואָס ווייסט נישט פון קיין שום אָנשטענדיגקייטס - גרעניצען.

וואָס דאַרפען מיר דען האָבען מער, ווי — די דערקלעהרונג פונ׳ם שעפער פון די „נירענבערגער געזעצען“, אַז מיט דער נייער נאַצישער געזעצגעבונג ווערט ,חלילה׳, נישט געמיינט שלעכטס־צו־טון יודען?!.

אַז אַלץ, וואָס ווערט דאָרט געטון, — איז נאָר לשם פּראָגרעס, לשם קולטור, אין נאָמען פון מענשליכקייט און געזעליכקייט און לטובת דער גאַנצער וועלט.

אַז די אונגעהייערע בעוואָפענונגען ווערען דאָך אויך געמאַכט לטובת דעם שלום!

דאָס געזעמעל פון שמוץ און אשפּה טוט נישט קיין שום ביין — עס „רייניגט“ בלויז...

ב.

טרויעריגע לאַגע פון די יודען אין דייטשלאַנד

בעראַטונג פון 1000 דעלעגאַטען פון 500 יודישע אָרגאַניזאַציעס אין ניו-יאָרק

ניו־יאָרק, 17 (יט"א טעלעגראַפיש)

דאָ איז פאָרגעקומען אַ גרויסע קאָנפערענץ, אין וועלכער ס'האָבען זיך בעטייליגט טויזענד דעלעגאַטען פון 500 יודישע אָרגאַניזאַציעס אין ניו־יאָרק.

אַ שאַרפע רעדע וועגען דער טרויעריגער לאַגע פון די יודען אין דייטשלאַנד, האָט געהאַלטען סטיפען ווייז. ס'איז אָנגענומען געוואָרען אַ בעשלוס, זיך צו ווענדען מיט אַן אַפּעל צו דער פעלקער־ליגע און צו פאַרשאַרפען דעם באָיקאָט געגען דייטשלאַנד.

גיפטיגע העצע פון דער דייטשע פּרעסע געגען יודען

בערלין, 17 (יט"א טעלעגראַפיש)

די גאַנצע דייטשע פרעסע פיהרט אַ גיפטיגע אַנטיסעמיטישע העצע. די יודען לעבען אין שרעק.

ר' יאשע דינאַנבורגער פער־בייגעפאָהרען וואַרשע

וואַרשע, 17 (טעלעפאָניש)

אויפ'ן וועג פון ריגע קיין ווילנע, איז דאָ אַדורכגעפאָהרען דער וועלט־בעריהמטער גאון ר' יאָשע דינאַנבורגער.

זיכערן די רוהע אין ארץ־ישראל

בעראַטונג פון הויך־קאָמיסאַר מיט'ן לייטער פון רעג. דעפּאַרטאַמענטען

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראַפיש)

דער הויך־קאָמיסאַר וואוקאָפּ האָט אָפּגעהאַלטען אַ פאַרטרויליכע בעראַטונג מיט די לייטער פון די רעגירונגס־דעפּאַרטאַמענטען און פאָרטרעטער פון דער מיליטערישער מאַכט. ס'האָט זיך געהאַנדעלט וועגען אָנגעהמען מיטלען צו זיכערן די רוהע אין לאַנד אין שייכות מיט די אונרוהען אין סיריען.

אראַבער ערמאָרדעט אַ יודישע פרוי און פערוואונדעט איהר קינד

איין מערדער אַרעסטירט, דער צווייטער איז אַנטלאָפען

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראַפיש)

נעבען חיפה האָבען אַראַבער ערמאָרדעט די יודישע פרוי יוליאַ קאַלאַר. אַ קינד, וואָס זי האָט געפיהרט ביי דער האַנד, איז שווער פערוואונדעט געוואָרען. איין מערדער איז געלונגען צו כאַפּען, דער צווייטער איז אַנטלאָפען.

אומרוהען אין שאַנכאַי

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)

פון שאַנכאַי מעלדעט מען: די צייטונגען גיבען איבער, אַז אין די לעצטע דריי טעג אין דער שטאָט יודער פאָרגעקומען שטאַרקע גאַסען־אומרוהען און אַנטי־יאַפּאַנישע דעמאָנסטראַציעס.

אמאַקטיווסטען זענען אין די דעמאָנסטראַציעס געווען די סטודענטען, אין וועלכע עס האָבען זיך אָנגעשלאָסען גרויסע גרופּען פון דער בעפעלקערונג, דער־עיקר פון טשאַפּעא (כינעזישער טייל פון דער שטאָט).

פּאָליציי־אָפּטיילונגען צו 100 מאַן האָבען פונאַנדערגעיאָגט די דעמאָנסטראַנטען.

דערביי זענען 9 פּאָליציאַנטען שווער פערוואונדעט געוואָרען.

די אינטערנאַציאָנאַלע קאָנצעסיע אין שאַנכאַי ווערט געשיצט דורך פּאָליציי און אָפּטיילונגען פון איראָפּעאיש מיליטער.

יאַפּאַן און ראַטען־פערבאַנד

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)

פון שאַנכאַי איז מען מודיע: די שאַנכאַיער צייטונגען נאָטירען אַ קלאַנג וועגען דעם, אַז יאַפּאַן זאָל בקרוב מאַכען אַ פאָרשלאַג וועגען שליסען אַ נישט־אַגרעסיע־פּאַקט מיט'ן ראַטען - פערבאַנד.

די צייטונגען דריקען אויס דעם ספק, צי וועט איצט אַזאַ יאַפּאַנישער פאָרשלאַג אָנגענומען ווערען דורכ'ן ראַטען־פערבאַנד אָהן בעזאָרגענישען אין בעצוג צו אויסערן־מאָנגאָליען. דאָס מאָנגאָלישע פּראָבלעם קאָן, אַלזאָ, ווערען דער אבן נגף אין וועלכע עס וועלען זיך צוקלאַפּען די שלום־בעמיהונגען, וואָס שטאַמען פון די מעסיגע יאַפּאַנישע פּאָליטיקער.

—*—

אורטייל אינ'ם אַנאַרכיסטען־פּראָצעס אין וואַרשע

וואַרשע, 17 (טעלעפאָניש)

היינט איז דאָ אַרויסגעטראָגען געוואָרען אורטייל אינ'ם אַנאַרכיסטען־פּראָצעס. 18 ... דיגטע זענען פערמשפט געוואָרען פון 6 ... ביז 2 יאָהר תפיסה.

אויפ'ן סמך פון דער אַמנעסטיע, איז ... שטראָף געשענקט געוואָרען, ווייל ס'איז ... גערעכענט געוואָרען דער פריערדיגער־אַרעסט.

אין די געריכטס־מאָטיווען ווערט ... די שטראָף איז אַ קליינע און אַ מילדע ... וואָס די אַנאַרכיסטען איז אַ קליינע ... ליכע גרופּע אין פּוילען.

נאַכ' אַטענטאַט אויף לעאָ בלום

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.)

אין דעם געזונד־צושטאַנד פון לעאָ בלום ... געקומען אַ בעסערונג. די טעמפּעראַטור ... זיך נישט.

שלום אַש פּלוצלונג קראַנק געוואָרען

פּאַריז.

פון שלום אַשין, וועלכער האָט געדאַרפט ... טעג אָנקומען קיין פּאַריז און האַלטען אַ ... טראַג אין דער פעדעראַציע, איז דערהאַלטען ... וואָרען אַ דעפּעשע, אַז ער איז לײדער גע... גען אָפּצולייגען זיין פאָרטראַג צוליב אַ פּלוצ... גער קראַנקהייט.

געריכטליכע „אינטערפּרעטאַציע" פון נירענבערגער געזעצען

עלול צוצונעהמען דאָס ברויט פון טויזענטער יודען.

די דייטשע „יוסטיץ" ביי דער אַרבייט

בערלין, (יט"א). די טעג איז פערעפענטליכט געוואָרען אַן ענטשיידונג פון העכערען אַרבייטס געריכט וואָס ציהט אויס די אָנווענדונג פון די נירענבערגער געזעצען אויך אויף דעם געביט פון דער פריוואַט־ווירטשאַפט, אויב די דאָזיגע ענטשיידונג וועט אָנגעווענדעט ווערען בכל־חומר הדין, וועט זי גורם זיין, אַז פיל טויזענדער יודישע אָנגעשטעלטע וועלען פערלירען זייער אַרבייט אומאָבהענגיג פון דער צייט ווי לאַנג זיי אַרבייטען. און אומאָבהענגיג דערפון צי די אַרבייטס־געבער האָבען זיי עפּעס פּאַקטישעס פאָר־צוואַרפען, דאָס וועט זיך אויך בעציהען אויף יודען וואָס זענען אין די קאַמפען פאַר דייטשלאַנד גע־וואָרען מלחמה אינוואַלידען.

די דאָזיגע ענטשיידונג האָט דאָס העכערע אַר־בייטס געריכט אַרויסגעגעבען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אינטענסיווער קאַמפּאַניע פון דייטשען אַרבייטס פראָנט, וואָס געהט אין דער ריכטונג פון אָפּזאָגען אין אַרישע אונטערנעהמונגען אַלע יודישע אָנגע־שטעלטע און אויף זייער אָרט אָננעהמען אַרישע.

אין זיין ענטשיידונג האָט דאָס געריכט פעסטגע־שטעלט דאָס הגם דאָס אָפּזאָגען יודען פון דער אַר־בייט איז נישט אין הסכם מיט די פערעפליכטענדע אַרבייטס געזעצען, איז עס אָבער אין הסכם מיט'ן גייסט פון די נירענבערגער געזעצען און מיט די טענ־דענצען פון דער נאַצי בעוועגונג וועלכע זענען געגען דער צוזאַמענאַרבייט פון יודען און אַריער און געגען אַ זאַכצושטאַנד אין וועלכען „נישט יודישע אַרביי־טער ווערען בעאיינפלוסט דורך יודישע".

אין זיין ענטשיידונג שטעלט פעסט דאָס אַרבייטס געריכט, אַז די „לאָקאַלע אַרבייטס געריכטען טאָרען נישט אַרויסטראָגען קיין אורטיילען, וואָס זאָלען שטעהען אין סתירה מיט'ן גייסט פון דער נאַצי בעווע־גונג". דאָס געריכט אונטערשטרייכט אַז „הן דאָס נירענבערגער געזעץ, וואָס פערבאָט יודען צו בעשעפ־טיגען אַרישע דינסטמיידלעך, הן די לעצטענס אַרויס־געגעבענע פעראָרדנונג, וואָס פערוועהרט אַרישע אַד־וואָקאַטען מיטצואַרבייטען מיט נישט־אַרישע אַדוואָ־קאַטען און געמיינזאַמע קאַנצעלאַריעס, ווייזען אַרויס די פּאָליטישע טענדענץ צו מאַכען אונמעגליך די צו־זאַמענאַרבייט פון יודען און נישט־יודען אויך אין דער ווירטשאַפט.

דער פּראָצעס אין וועלכען דאָס אַרבייטס געריכט האָט אַרויסגעגעבען דעם דאָזיגען פּסק דין, איז פער־פיהרט געוואָרען דורך אַ יודישען קריגס אינוואַליד, וועמעס אַרבייטספעהיגקייט איז פערקלענערט געוואָ־רען צוליב וואונדען אויף דער מלחמה, און וועלכער איז נאָך 6 יאָהר אַרבייט אין אַן אַרישער פירמע אָפּ־געזאָגט געוואָרען אָהן קיין שום מעריטאָרישער מאָ־טיווירונג. פאַרן געריכט האָבען די פאָרשטעהער פון דער פירמע ערקלערט, אַז די פירמע האָט גאָרנישט געהאַט אויסצושטעלען דעם בעזייטיגטען יודישען אָנגע־שטעלטע, די פירמע איז אָבער געווען געצוואונגען איהם אָפּצוזאָגען הערפאָר, וואָס זי האָט בעקומען אַזאַ אויפפאָדערונג פון דייטשען אַרבייטס פראָנט מיט די אונטערשריפטען פון 26 פיהרענדע פערזענ־ליכקייטען פון דער אָרגאַניזאַציע.

אָנערקענענדיג אַז חוץ זיין יודישער ראַסען צו־געהעריגקייט קען מען דעם אָנקלאָגער גאָרנישט פאָר־וואַרפען האָט אָבער דאָס געריכט אָפּגעוואָרפען זיין תביעה, ערקלערענדיג אין די מאָטיווען נישט אָהן איראָניע, אַז „האָבענדיג אַזעלכע אויסגעצייכענטע פערזענליכע פערדינסטען, וועט דער אָנקלאָגער וואַר־שיינליך נישט האָבען קיין שוועריגקייטען צו געפינען פאַר זיך אַ שטעלונג אין אַ יודישער אונטערנעה־מונג".

אין אַן אַנדער ענטשיידונג האָט דאָס אַרבייטס געריכט פעסטגעשטעלט אַז די אַקציע פון אַרבייטס־פראָנט קען זיין געווענדעט בלויז געגען „פּאָלבלוטיגע יודען און נישט געגען מישלינגען". דער פּראָצעס אין וועלכען דאָס געריכט האָט אַרויסגעגעבען דעם פּסק־דין, האָט פערפיהרט אַ געוויסע פרוי מיט „50 פּראָ־צענט אַריש בלוט", וועלכע די פירמע האָט אָפּגע־זאָגט נאָך 12 יאָהר אַרבייט צוליב אַן אויפפאָדערונג פון דעם אַרבייטס פראָנט. דאָס געריכט האָט גע־פסקנט אַז די פירמע דאַרף נישט אָפּזאָגען די קעל־נערין פון דער אַרבייט, היות האַלב־יודען דאַרפען נישט בעהאַנדעלט ווערען אויפ'ן זעלבען אופן ווי יודען.

Proszki od BÓLU GŁOWY dla dorosłych, ze znakiem fabrycznym KOWALSKINA
FABR. CHEM.-FARM. AP. KOWALSKI'Ż WARSZAWA

Dr. med.
AL. FORSZANSKI
כירורג
נעמט איצט אָן: אין דער לעטשניצע „POMOC" פּיאָטרקאָווער [illegible] פון 11—1, טעל. 101-29.
פּריוואַט-וואוינונג פּעטריקאָווער 101 פון 5—7 אָוונט, טעל. 210-76.
[illegible] — חנוכה.

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26.
היינט און פאָלג. טעג!
דאָס נייעסטע פילם-מייסטערווערק פון ווינער פּראָדוקציע א. ג.
„אונגעענדיגטע סימפאָניע"
אין די הויפּט-ראָלען:
HANS JARAY
און
M. EGERTH
אויסער'ן פּראָגראַם:
???
אָנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 ביי[illegible]

אַכטונג מיטגלידער
פון צענטראַלען ראָד-פערקעהר-פעראיין
אויף דער לאָדזשער וואָיעוואָדזשטווע, פּילסודסקיעגאָ 43.
דערמיט ווערט איהר אַלע אויפגעפאָדערט צו קומען אין פעראיינס-לאָקאַל וועגען אויסקויפען נומערן אויפ'ן יאָהר 1936. וואָס מוז אויסגעקויפט ווערען ביז'ן 15 מערץ 1936, ווייל נאָך דעם דאָזיגען טערמין פערלירט איהר די הנחה פּרייזען און מיר וועלען שפּעטער דערפאַר נישט פעראַנטוואָרטליך זיין.
חברים! עס האַנדעלט זיך אין אייערע אייגענע אינטערעסען און איהר מוזט קומען אין סעקרעטאַריאַט פון דער צענטראַלע פון 6—10 אָוונט יעדען טאָג.
מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
אַ גרויסער אויסוואַהל פון אָריגינעלע בילליגער און טאַמאַשאָווער סחורות
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R.Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פּראַנט II שטאָק.

פאַר גאָל[illegible] בוזשומעריע
און לאָמבאַרד-[illegible]
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
אליזאר פּיאַלק[illegible]
פּיעטריקאָווער 7.

Dr.
[V]ajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַלז־ סקלעראָז קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 45
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9-10 פריה, 3-5 [illegible]

אַ פאַבריקס-אייגענטום
אין אַלעקסאַנדער, בײַ לאָדז, צענטרום שטאָדט, 1-שטאָקיגע געבייידע מיט מאָטאָר און דינאַמאָ מיט אַ גרויסע פּלאַץ און נאַיטען מיט פּריוואַט-וואוינונג זאָפאָרט צו פערקויפ'ן אָדער צו טוישען אויף אַ פּלאַץ אָדער פאַבריק נאָך אַ שרפה אין לאָדז. דער אָביעקט איז פריי און איז סון זאָפאָרט איבערצוגעבען.
אינפאָרם. אין דער פירמע: SZ. LEWI i SYN Zawadzka 1 פון 5—7 אָוונט.

אויערן, נאָז און האַלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z.Rakowski
פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9-2 און פון 4-8 אָוונט.

לאָדזשער יוד. לאַקאַטאָרען און סובלאָקאַטאָרן-פעראיין
געפינט זיך
אויף פּיעטריקאָווער 31, וו. 22, טעלעפאָן 264-38.
דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג טעגליך פון 6 ביז 9 אָוונט. ס'ווערען געשריבען ביטעס, ערטיילט עצות, אויסגעגלייכט סכסוכים און בעפיהרט כל'ערליי דירות- און עקסמיסיע-פּראָצעסן.

בעמיש-באַקטעריאָלאָגיש לאַבאָראַטאָריום
פ. שאַץ, לאָ[illegible]
פּיעטריקאָווער 57
פיהרט אויס זאַמעל, ערצטליכע [illegible]

Dr. med.
J. Nadel
ספּעציאַליסט פון אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
אָגרודזשעווע 4, טעל. 228-20.
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוו.

DR. MED.
H. KRAUSKOPF
אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען
זגערזשער 15, טעל. 113-47
נעהמט אָן פון 8.30 ביז 10 אינדערפריה און פון 4 ביז 8 אין אָוונט.

עלטסטער פעלדשער
ש. דרעטש
לוטאָמירסקאַ 4, טעל. 184-78.
נעמט אָן פון 8-10 פרי, פון 1.30—4 נ"מ און פון 6—7 אָוונד.

וואו זאלען מיר, יודען גיין?

גרויסע רעדע פון דעפ. זאמערשטיין אין סיים

וארשא, 17 (טעלעפאניש)
...ער רעדע אין סיים פונם פרעמיער קאש-
...קאווסקי, האט זיך אנגעהויבען די גענעראל-
...טע איבער בודזשעט.
...ן האבען צ. א. גערעדט די רעפּזענטאנטען: גענ.
...קאווסקי, נאוואק, הוטען, פלאיאר-רייכמאן,
...ר, דאמבראוווסקי, זאמערשטיין, גוויזדזשיעצקי
...נער.

וארשא, 17 (טעלעפאניש)
...פ. זאמערשטיין הויבט אן זיין רעדע: די איצ-
...לאגע פון די יודען און די נויט אויף דער יו-
...ר גאס דערלויבט נישט קיין יודישען פארלא-
...מענטארישען פארשטעהער ארויסצוטרעטען מיט א
...אלער פאדערונג וועגען די יודישע בירגער אין
...ן. פון אלע זייטען בעקומען יודען שווערע
...ן וואס ענדיגען זיך אפט מיט בלוט. שוצלאזע
...ע בירגער ווערען בעפאלען. עס ווערען גע-
...ען פעטארדעס און באמבעס אויף יודישע שו-
...קראמען; שויבען ווערען אויסגעהאקט; עס
...ט בעדראהט דער נאציאנאלער כבוד פונם יודי-
...פאלק, וועגען די דאזיגע מעשים תעתועים בכלל
...מיר נאך אויסקומען אויספיהרליך צו רעדען
...ן געהאנדלען דעם בודזשעט פון אינערן-מיניס-
...ריום. איצט וויל איך זיך נאר אפשטעלען אויף
...טיל פון דער עקספאזע פונם פרעמיער-מיניס-
...ר, וועלכער האט דערקלערט, אז אנטי-יודישע
...שטרעבונגען וועלען ווערען פערפאלגט מיט דער
...ער הארבקייט און שארפקייט. טאג-טעגליך
...ך שפייט אונז די ענדעקישע פרעסע מיט די
...מיאוסטע בלבולים און זלזולים, וועלכע דארפען
...קאנפיסקירט ווערען! עס מוזען פערשיט ווערען די
...שונג ברונעמס, וואס שפייען די בעפעלקערונג
...מיט דעם דאזיגען סם המות, בעצייכענענדיג די יו-
...ן אלס גנבים און אויסוואורפען פון דער נאטור,
און שענדענדיג אזוי ארום אונזער מענשליכע ווירדע. דאס אליין טאר שטראפלאז נישט ארורכגעלאזט ווערען.

אפשטעלענדיג זיך אויפ'ן ווירטשאפטליכען פאקאט — זאגט דער דעפ. זאמערשטיין — אז דער דאזיגער באיקאט ווערט געפיהרט נישט בלויז דורך די ענדעקעס, נאר עס איז געווארען א מין סיס-טעם פון ארויסשטויסען אונז פון די אלע ארבייטס-פאזיציעס. מען טייטשעלט אויף אונז, אז מיר זענען צו פיל פערטרעטען אין האנדעל, אין פרייע פראפעסיעס, און מען פערגעסט אבער דערביי אנצע-ווייזען די ווירטשאפטליכע סיבות, פון וואנען דאס האט זיך גענומען. די דאזיגע סיבות זענען א רע-זולטאט פון דעם אמאליגען ווידערשטאנד געגען דער דייטשער הענעמאניע אויפ'ן ווירטשאפטליכען געביט.

די לאגע פונם יודישען דאקטאר, אדוואקאט און אינזשעניער איז אנ'אויסערסט פאטאלע: זיי בע-קומען לחלוטין נישט קיין רעגירונגס-פאסטענס.

דער פראצענט-זאץ פון די יודישע סטודענטען ווערט פון טאג צו טאג קלענער —

— וואו זאלען זיך די יודען איצט קעהרען און ווענדען?! — רופט אויס דעפ. זאמערשטיין — האנדלען לאזט מען אונז נישט, דער צוטריט צו פרייע פראפעסיעס ווערט בעגרעניצט, קיין ערד איז נישטא, די מלאכה — דערקלערט מען — איז אויך צופיל פעריודישט, די מלוכה'שע פאסטענס זענען פאר אונז פעסט פערשלאסען — היינט וואו זאלען מיר גיין?!...

עס בלייבט אונז אויס נאר איין אויסוועג — עמיגראציע, אבער וואו עמיגרירט מען, אז די טויערן פון אלע לענדער זענען פערהאקט אויף אלע ריגלען?!

עס בלייבט נאר אויסען — ארץ ישראל, אבער דער שטוים צו פאהרען קיין ארץ ישראל, וואס ווערט גע-מאכט פון דרויסען איז א בחנם'דיגער, ווייל מיר האלטען זיך נישט פאר קיין פרעמדע אין פוילען. שוין 800 יאהר, ווי מיר וואוינען און זענען פער-בונדען מיט דער פוילישער ערד; מיר דערפילען אלע בירגערליכע פליכטען, און דערפאר ווילען מיר זיך נישט לאזען ארויסשטויסען. מיר פאדערן רעכט דא אין פוילען מיט דער גאנצער ענטשלאסענקייט אונ-זערער. בקיין איין אופן ווילען מיר זיך נישט לאזען אראפנידעריגען צו בירגער פון צווייטער און דריי-טער מדרגה!

מיר פאדערן א קלארע שטעלונג אין דעם ארורכ-פיהרען די ווירטשאפטליכע פראבלעמען!

מיר פאדערן, אז עס זאל ווערען צוגענומען קוואר-ליפיצירטע כוחות אין קאמונאלע און אדמיניסטרא-טיווע אינסטיטוציעס.

מיר פאדערן, אז די ווירטשאפטליכע ארבייט זאל נישט ווערען ארורכגעפיהרט אויפ'ן חשבון פון אונז יודען!

עס מוז אויפהערען די וואקכאנאליע אויפ'ן ווירטשאפטליכען געביט!

איבערגייענדיג צו דעם שחיטה-אטענטאט, ווייזט אן דעפ. זאמערשטיין, אז די גרויסע פערביטערונג ביים גאנצען יודישען פאלק נעמט זיך דערפון, וואס עס ווערט פערלעצט די קאנסטיטוציע-פרייהייט אויפ'ן געביט פון אמונה און געוויסען. שטעמפלענ-דיג אונז, אלס בארבארען, שענדעט מען די מענשליכע און רעליגיעזע געפיהלען אונזערע.

דעפ. זאמערשטיין ציטירט דערביי אנ'אויפרוף, וואס עס האבען ארויסגעלאזט די פוילישע פארלא-מענטארישע פארשטעהער דעם 18 סעפטעמבער 1831, נאכ'ן אויפשטאנד - צוזאמענברוך.

אין דעם דאזיגען אויפרוף ווערט געזאגט, אז עס ווערט בעשלאסען צו פערגעסען די פערלאזונג אויף איינענעם בעראט איידער צו פאלען אויס ליבע צו מעשליכע קולטור. אפשר זאלען מיר איצט די דא-זיגע ווערטער ווידערהאלען? — רופט אויס דעפ. זאמערשטיין — ניין! מיר יודען, דאס איביגע פאלק וועלען זיך נישט בויגען און נישט אפטרעטען, נאר אויסהאלטען אונזער גערעכטען קאמף פאר גע-רעכטע פאדערונגען.

איבערמארגן

די ציהונג פון דער 1-טער קלאס. נאך היינט קויף א לאס אין דער בעקאנטער מיט גליק קאלעקטור י. וואלאנאוו, פיעטריקאווער 11 אדער 72. פאביאניץ, פל. דאמבראווסקי 3. קאנטא פ. ק. א. 141795.

געדענקט! וואלאנאוו מאכט רייך!

...יג פון פאלקס-פראנט אין שפאניען

פאריז, 17 (ספ. טעל.)
פון מאדריד מעלדעט מען: דער פערלויף פון ...וואהלען אין די קארטעזען איז געווען א רוהיגער ...א סך א רוהיגערער, ווי אין יאהר 1933.
...אינ'ם גאנצען לאנד זענען פערנאטירט געווארען ...ין פינף טויט-קרבנות פון די וואהל-קאמפען.
...ן איניגע קרייזען האט מען צובראכען די וואהל-...קעס. און אין וואלענציא האט מען 40 אזעלכע ...קעס איועקגע'גנב'עט.

די ערשטע ידיעות וועגען די וואהל-רעזולטאטען ...צעהלען וועגען דעם נצחון פון די לינקע.
לויט פראוויזארישע אויסרעכענונגען וועלען די ...נקע גרופירונגען איצט צעהלען אנ'ערך 200 ...אנדאטען.
דעם גרעסטען זיג האבען די לינקע אפגעהאל-...טען אין קאטאלאניען.

* * *

מאדריד, 17 (ספ. טעל.)
דער ענדגילטיגער אפיציעלער רעזולטאט פון די ...וואלען איז נאך נישט פעסטגעשטעלט. לויט די בינ-...היגע דאטען האבען די לינקע דערגרייכט א ...אל פון 238 מאנדאטען. א סברא, אז דער ענד-...גילטיגער רעזולטאט זאל זיין נאך א פאזיטיווער פאר ...די לינקע.
...אלענפאלס האט דער פאלקס-פראנט אפגעהאל-...טן א גרעסערן נצחון, ווי עס האבען אפילו געהאל-...טן זייערע אנהענגער.

* * *

מאדריד, 17 (ספ. טעל.)
...פארטעלא וואלאדארעס האט דערקלערט פאר ...זשורנאליסטען, אז דער מיניסטערן-ראט האט בע-שלאסען ארויסצוגעבען א דעקרעט וועגען איינפיה-רען אויסנאהם-צושטאנד אויף א וואך אין גאנץ שפאניען.

מ'רעכענט, אז אין די פראווינצען בילבאא און וואלענציא וועט אפילו איינגעפיהרט ווערען בעלא-גערונגס-צושטאנד.

אין סאראגאסא איז שוין דער בעלאגערונגס-צושטאנד איינגעפיהרט געווארען. דארט זענען היינט פארגעקומען אומרוהען אין דעם מאמענט, ווען די פרייען פון פאליטישע ארעסטאנטען האבען גע-בראכט עטענוואריג פאר זייערע מענער. א גרויסער המון האט געמאכט א שטורמישע דעמאנסטראציע געגען דער רעגירונג. א נייגעוועהלטער לינקער דע-פוטאט האט דעם המון בערוהיגט.

* * *

מאדריד, 17 (ספ. טעל.)
די מאניפעסטאציעס אין בעזונדערע שטאט-קווארטאלען קומען פאר אהן אנ'אויפהער. היינט איטהערפריה האט דער מאניפעסטירענדער המון זיך פערזאמעלט ביי דער תפיסה און געפאדערט מ'זאל בעפרייען די ארעסטאנטען. עס איז פארגעקומען א שיסעריי צווישען דעם המון און מיליטער. 6 פערזאן זענען שווער פערוואונדעט געווארען; 2 פון זיי זע-נען געשטארבען. אין די גאסען ווערען געטיילט פראקלאמאציעס, מ'זאל זיך אויפהאלטען רוהיג, כדי נישט געבען אנ'אויסרייד פאר די קלאסען-שונאים צו אנווענדען רעפרעסיעס.

* * *

מאדריד, 17 (ספ. טעל.)
דער פרעמיער וואלאדארעס האט גערופען צו זיך די סאציאליסטען-אנפיהרער לארגא קאבאלערא און אליוארעז דעל-וייא, און זיי דערקלערט, אז ער דערלויבט תיכף צו עפענען דאס פאלקס-הויז, וואס איז אין יאהר 1934 געשלאסען. די סאציאליס-טען האבען די ידיעה איבערגעגעבען דעם המון, וואס האט זיך פערזאמעלט אויפ'ן פלאץ פוערטא-דעל-סאל. די ידיעה איז אויפגענומען געווארען מיט אנ'אווא-ציע.

דער פרעמיער האט אויך פעראָרדענט צו בע-פרייען פון די טורמעס אלע פאליטישע ארעסטירטע און ארויסגעגעבען א דערלויבעניש צוריקצוקעהרען זיך אין לאנד פאר אלע פאליטישע עמיגראנטען. די ארעסטאנטען האט מען שוין אנגעהויבען ארויס-צולאזען פון די טורמעס.

* * *

מאדריד, 17 (ספ. טעל.)
דער ערשטער טאט פונם נייעם גובערנאטאר פון קאטאלאניען, מאלעסא, איז געווען דאס פער-עפענטליכען פון א דעקריעט וועגען דער צוריקשטע-לונג פון די שטאט-ראטען אין קאטאלאניען, וועלכע זענען דורך דער מיליטערישער מאכט אויפגעלעזט געווארען אין אקטאבער 1934.

* * *

מאדריד, 17 (ספ. טעל.)
פונם פאלקס-הויז, דורך ראדיא, האבען די פיה-רער פון פאלקס - פראנט אויפגעפאדערט די ארביי-טער, אז זיי זאלען זיך צוריקקעהרען צו דער אר-בייט און זיך פערהאלטען רוהיג, ווייל נאר דאן וועט וואלאדעראס'עס רעגירונג קאנען לעגאל איבערווי-זען די מאכט דעם 16 מערץ צו דער נייער רעגירונג.

35 מאן אומגעקומען בעת א שרפה

סאנטיאגא-דע-טשילי, 17 (ספ. טעל.)
בעת א שרפה אינ'ם בנין פון א פילם-געזעל-שאפט אין יוארפא-רייזא זענען אומגעקומען 35 מאן. דער היזק בעטרעפט 3 מיליאן פעזעס.

געשטארבן רעדאקטאר פון דער ווינער „ארבייטער-צייטונג"

וויען, (יט"א). די טעג איז געשטארבען דער אמאליגער רעדאקטאר פון דער ווינער סאציאל-דעמאקראטישער „ארבייטער-צייטונג", ד"ר גוסטאוו פאלאטשעק. אין דער לויה פון פערשטארבענעם האבען זיך בעטייליגט פיל זשורנאליסטען, צוו. אנד. א דעלעגאציע פון פעראיין פון ליטעראטען און זשור-נאליסטען „קאנקארדיא". דער פעראיין פון טשע-כישע זשורנאליסטען האט אויפ'ן ארון געלעגט א בלומען-קראנץ.

ראדיא - פראגראם

דינסטאג, ד. 18-טען פעברואר

6.34 גימנאסטיק, 6.50 פליטען, 7.20 פליטען, 7.30 ידיעות, 7.55 אינפארמאציעס, 8 אוידיציע פאר שולען, 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 ידיעות, 12.15 אוידיציע פאר יונגע קינדער, 12.30 פליטען, 1.25 הויזווירטשאפט, 1.30 „א פרעהליכער נאכמיטאג" (פליטען), 3.12 לאדזער בערזע, 3.15 עקספארט, 3.20 ווארשאווער בערזע, 3.30 פליטען, 4 קאנצערט, פון ארקעסטער פון טראמוואי-אנ-געשטעלטען פעראיין אונטער דער דיר. פון לעאן צי-מערמאן, 4.45 „גאנץ פוילען זינגט", 5 „פוילישע אוצ-רות" — רעפעראט, 5.15 מוזיק. רעפארטאזש, 6 פארטע-פיאן-קאנצערט, 7.35 ספארט, 7.50 אקטועלער שמועס, 8 מאנאלאג, 8.10 סימפאנישער קאנצערט, 9 ידיעות, 10.30 ווירטשאפטליכער רעפעראט, 11 ידיעות, קאמוניקאטען. 11.05 טאנץ-מוזיק.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	–	–	87.50
3 פראצ. בוד	–	–	26.50
4 „ דאלארובקע	–	–	53.25
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)	–	–	62.63
5 „ ווארשאווער פ. ב 1934		–	54.75
5 „ לאדזער		–	48.50
ענגלישער פונט		–	26.19
דאלאר אפיצ. – 5.24.25 נישט-אפיציעל		–	5.20
גאלד-דאלאר	–	–	9.03
גאלד-רובל	–	–	4.78
דייטשער מארק	–	–	1.50
פראנק שווייצארישע		–	173.40

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל-ארצט פאר הויט-, געשלעכטס קראנקהייטען און מענער-שוועכע
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אן פון 8 פריה ביז 2 מיטאג און פון 5 ביז 9 אוו. זונטאג פון 10—1 בייטאג. אלע ארט אנאליזען פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן
א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען

פון איטאליעניש-אביסינישע מלחמה-פראנטען

רוים, 17 (ספ. טעל.)
דער מארשאל באדאליא טעלעגראפירט, אז ...דאס מיליטער פון ראס מילוגהעטא ציהט זיך צוריק ...אין דער ריכטונג פון פענאגאא און אמבא-אלאגא ...מיט שנעלער אומאויפהערליך באמבארדירט דורך אי-...טאליענישע עראפלאנען, וואס בעטייליגען זיך אין דער געיעג-אקציע. טראגן די שווערע פערלוסטען, פרובען נישט די אביסיניער זיך פונאנדערצולויפען.

אויפ'ן גאנצען צפון-פראנט זענען טעטיג די איטאליענישע לופט-פליהער.

לאנדאן, 17 (ספ. טעל.
אויפ'ן דרום-פראנט, דויערט, לויט ענגלישע אינפארמאציעס, זינט 2-טעג א שלאכט. די אבי-סיניער זאלען דא האבען אפגעהאלטען א בע-דייטענדען נצחון, טראגן דעם פערביסענעם ווידער-שטאנד פון די איטאליענער.

אויך אויפ'ן אפשניט פון אגאדען איז דאס מי-ליטער פונ'ם ראס נאסיבו אריבער צו אנ'אנגריף, שטארק בעאומרוהיגענדיג די פארפאסטענס פון גענ. גראציאני'ס מיליטער.

דער מיניסטער טשיאנא אין אסמארא

מאסאוא, 17 (ספ. טעל.)
געכטען אין אנגעקומען מיט דער שיף „לא-נארדא דא-ווינטשי" אנגעקומען קיין מאסאוא דער פרעסע- און פראפאגאנדע-מיניסטער, טשיאנא, צו-זאמען מיט'ן סעקרעטאר פון דער פאשיסטישער פארטיי. סטאראטשע און דעם געז. סעקרעטאר פארינאטשי.

זיי אלע דריי זענען תיכף ארויסגעפאהרען קיין אסמארא.

טשיאנא נעהמט איבער די אנפיהרערשאפט איבער דער לופט-עסקאדרע „דיספעראטא".

אונטער'ן צייכען פון עמיגראציע

בערלין (יט"א). דער „הילפס-פעראיין פון יודען אין דייטשלאנד" האט געעפענט עלף נייע אפטיילונגען פון זיין עמיגראציאנס-בעראטונגס-שטע-לע. חוץ אייניגע אפטיילונגען אין בערלין האט דער „הילפס-פעראיין" ביז איצט געהאט עמיגראציע-אפטיילונגען אין האמבורג און ברעמען. איצט זע-נען אזעלכע אפטיילונגען געעפענט געווארען אין פאלגענדע שטעט: קעניגסבערג, ברעסלוי, לייפציג, שטעטין, האנאווער, קעלן, פ"אנקפורט ד'מיין, מאנ-היים, קארלסרוהע, שטוטגארט, און מינכען. חוץ לזה האט דער „הילפס-פעראיין" געעפענט א ספע-ציעלען קורס פאר די בעאמטען-פערסאנאלען פון די עמיגראציע-אפטיילונגען.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציהן און יאסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
...ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקה. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
...נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 אווענד.

Dr. med. Trepman
...ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים אי הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע.
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
...נעהמט אן פון 8—11 פארמ. און פון 6—9 אוונט.
...ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

די ענגלישע גראנדיעזע בעוואפנונגען

זענען א רעזולטאט פון איבערברוך פון די שטימונגען לגבי דייטשלאנד

עס איז א בעקאנטע זאך, אז אין ענגלאנד איז לעצטענס פארגעקומען א איבערברוך בנוגע דער בעציהונג צו דייטשלאנד. וועגן די סיבות פון איצטיגען איבערברוך שרייבט דער „פ.נ.“ צווישען אנדערען פאלגענדעס: אין די נאהענטסטע טעג וועט פערעפענטליכט ווערען א „ווייס בוך“ אין וועלכען עס זענען אנגעגעבען די מאטיווען, וואס האבען בעוואוגען די ענגלישע רעגירונג צוצוטרעטען צו א גראנדיעזען בעוואפנונגס־פראגראם. דער וויכטיגסטער, אויב נישט דער איינציגער מאטיוו פון דער דאזיגער ענטשיידונג, איז שוין איבעריגענס בעוואוסט נאך איידער דאס „ווייס בוך“ איז ערשינען. נישט איינמאל האט מען אין דער לעצטער צייט אנגעוויזען אויף דעם דאזיגען מאטיוו. עס האנדעלט זיך אין די דייטשע בעוואפנונגען פאר וועלכע ענגלאנד טראגט, אגב, א געוויסע פעראנטווארטליכקייט. האט מען די טעג ביז מיט א קורצער צייט צוריק אין די ענגלישע פאליטישע קרייזען אונטערשטיצט דעם צביעותדיגען צינישען דייטשער לאזונג פון „גלייכבערעכטיגונג“, אונטערן מאנטעל פון וועלכען די נאציס האבען פערדעקט דאס ברעכען דעם ווערסיילער טראקטאט, און היטלער האט אדורכגעפיהרט די בעוואפנונג פון דריטען רייך נאך מעהר: גלייכצייטיג מיט דעם שטילשווייגענדיגען סאנקציאנירען די בעוואפנונגען פון דייטשלאנד, האט ענגלאנד גלייכצייטיג געפאדערט די ענטוואפנונג פון פראנקרייך.

אבער א סך זאכען האט די וועלט איבערלעבט זייט דעם מאמענט ווען אין ענגלאנד האט נאך געהערשט די אילוזיע וועגן דער מעגליכקייט צוצוגעוואוינען, דאס היטלער דייטשלאנד, דורך כסדר׳דיגע הנחות, צום געדאנק וועגן קאלעקטיווער זיכערקייט און צום סיסטעם פון געגענזייטיג שיצען דעם שלום אין אייראפא. אין איצטיגען מאמענט האבען נישט נאר די אפיציעלע לאנדאנער קרייזען, נאר אויך א סך פון די דאקטרינערען־פאציפיסטען פערשטאנען, אז מיט דער דייטשער סכנה דארף מען קעמפען מיט אנדערע מיטלען; אז דאס פערקלענערען די בעוואפנונג פון די פרידליכע פעלקער קען טון א בערישע טובה דער צוועק פון וועלט שלום. לארד קרענבארן האט קורץ און קלאר פארמולירט די עוואלוציע, וואס ענגלאנד האט אדורכגעמאכט. די אינטערנאציאנאלע ענטוואפנונג — האט ער געזאגט — וואלט פערשטעהט זיך געווען א וויכטיגער שריט לטובת דעם וועלט שלום, אבער אין איצטיגען מאמענט שטעהט פאר ענגלאנד און די אנדערע מיטגלידער פון דער פעלקער־ליגע א אנדערע אויפגאבע און נעמליך: אנצונעהמען מיטלען, אז די דאזיגע מלוכות מצד וועלכע עס איז צו ערווארטען א אטענטאט אויפ׳ן שלום, זאלען נישט וואגען צו פערווירקליכען זייערע פלענער. די דאזיגע שריט — זענען פון צווייפאכען כאראקטער. פערשטארקען די נאציאנאלע בעוואפנונגען פון די מלוכות, וואס שטרעבען אויפצוהאלטען דעם שלום און די ענטוויקלונג פון קאלעקטיווען זיכערקייטס־סיסטעם. ענגלאנד האט געפינען פאר נויטיג צו פערווירקליכען גלייכצייטיג ביידע מיטלען.

קאנקרעט האנדעלט עס זיך איצט וועגען דער מעגליכקייט צו מיליטאריזירען דורך דייטשלאנד די רהיינלאנד שטרעפע להיפוך צו די בעשלוסען פון לאקארנער אפמאך. די סכנה פון אזא שריט איז זעהר רעאל. ווי בעוואוסט האט די רעגירונג פון דריטען רייך בדעה אויסצונוצען צו דעם צוועק דעם פאקט פון דער ראטיפיצירונג פון סאוויעט־פראנצויזישען אפמאך וועגען געגענזייטיגער הילף, וואס דארף שוין פארקומען די טעג. די נאציי־רעגירונג האלט זיך אין דער מיינונג, אז דער דאזיגער אפמאך שטעהט, כלומרשט, אין א סתירה צום לאקארנער אפמאך. אין בערלין רעכענט מען זיך אבער — יעדענפאלס דערווייל — מיט דער ענגלישער מיינונג. די דייטשע פאליטיקער האבען אלץ נאך נישט פערלוירען די האפנונג אריינצוקלאפען א קלין צווישען ענגלאנד און פראנקרייך און אזוי ארום פראקטיש זיך פערלייכטערען דאס אדורכפיהרען זייערע פלענער.

עס איז דאך גוט בעקאנט, וואס פאר א פאטאלע ראלע עס האט געשפילט די אונקלארע פאזיציע פון ענגלאנד, וועלכע האט עקשנות׳דיג נישט געוואלט זיך אפזאגען פון דער ראל פון אנ׳ארביטער אויף דעם קאנטינענט און דערמיט האט זי געשטארקט דייטשלאנד און איהרע אגרעסיווע פלענער. איצט ווי עס זעהט אויס, האט ענגלאנד נישט בדעה מעהר איבערצוחזרן דעם דאזיגען פעהלער.

עס איז כאראקטעריסטיש די אונצווייפעלהאפטע ערקלערונג פון מיניסטער אידען, וואס האט געגעבען אין פארלאמענט אויף דער אנפראגע פון דעם ליבעראלען דעפוטאט מאנדער וועגען דעם ווי אזוי עס וועט רעאגירען די ענגלישע רעגירונג אין פאל ווען עס זאל אנגעהערט ווערען די דעמיליטאריזירטע רהיין־שטרעפע. עס אונטערליגט נישט קיין ספק, אז די ווערטער פון ענגלישען אויסערן־מיניסטער וועלען אין בערלין מאכען דעם געהעריגען איינדרוק.

עס איז אויך כאראקטעריסטיש די בעציהונג פון דער ענגלישער פרעסע צו די דייטשע ארגומענטען, וואס פרובירען צו בעווייזען, אז דער פראנצויזיש־סאוויעטישער אפמאך ריהרט אן דעם לאקארנער פאקט און האט דעם ציל ארומצורינגלען דייטשלאנד. אזא געלונגענעם ענטפער בערלין, גיט די „מארנינג פאסט“. נישט צום ערשטען מאל — שרייבט דער קאנסערוואטיווער ארגאן — צווינגט דייטשלאנד מיט איהר האנדלונג די שכנישע מלוכות אנצונעהמען פערהיטונגס־מיטלען; און ווען אזעלכע מיטלען ווערען אנגענומען, הויבט זי אן צו רעדען וועגען „איזאלאציע“, „ארומרינגלונג“ א. אז. וו. דער „טיימס“ — דער ... וואס האט נאך מיט א קורצער צייט צוריק ... טיידיגט די לאזונג פון „גלייכבערעכטיגונג“ ... דייטשלאנד — פערטיידיגט איצט דעם ... זיש־סאוויעטישען אפמאך, בעווייזענדיג די ... גרונדלאזיגקייט פון די בערלינער פראטענ... ערקלערענדיג, אז די ראטיפיקאציע פון ... וועלכען דייטשלאנד האט נישט געוואלט ... איז א רעזולטאט פון דער נאטירליכער ... פון פראנקרייך און רוסלאנד זיך צו ... געגען די דראהונגען מצד א „מלוכה, וואס ... אדורך די פאליטיק פון העגעמאניע“. ... און דייטליכע שפראך פון דער ענגליש... ... ונג און אפילו פון די פרעסע ארגאנען ... קרייזען, וואס האבען נאך ביז מיט א ק... צוריק פראפאגאנדירט די אידעע פון „גלייכ... גונג“ פאר דייטשלאנד, וועט אפשר אין ... רייך ארויסרופען א אויסניכטערונג און ... וועגען היטלערן זיך אפצוהאלטען פון ... וואס קען האבען טרויעריגע פאלגען.

ענדערונגען פון דער ווירטשאפטליכער פאליטיק אין א[רץ ישראל]

ד״ר גאטענשטרייך פערעפענטליכט אין דער „כוילא“ פאלגענדען ארטיקעל וועגען דער איצטיגער ווירטשאפטליכער לאגע אין ארץ ישראל:

אין דער פאליטיק עקזיסטירען צייטען פון יאהר. אין ארץ ישראל זענען פאראן נאר צוויי צייטען פון יאהר זומער און ווינטער, אויך אין דער פאליטיק אין דער איינשטעלונג פון דער מאנדאטען מאכט לגבי אונז, האבען מיר צוויי צייטען פון יאהר. א מערקווירדיגע זאך, אז אין דער ווארימער צייט פון יאהר האבען מיר געהאט אין דער פאליטיק א קאלטע צייט פון יאהר פאר אונזערע פאדערונגען אין דער ווירטשאפטליכער פאליטיק. ווען עס בלאזען איצט געוויס שארפע ווינדען אין דער פאליטיק, פיהלען א ווארימער ווינד־טעל פאר אונזער ווירטשאפטליכע פאדערונגען. די לעצטענס פערעפענטליכטע ענדערונגען אין דעם צאל־טאריף, זענען א בעווייז, אז מען הויבט אן צו פערשטעהען, אז צאל איז א טייל פון דער ווירטשאפטליכער פאליטיק און איז אויך א גינסטיגער פאקטאר אין דער ענטוויקלונג פון דער קאניונקטור, און אז ער ווירקט רעגלעמענטאריש. ביז איצט האט די רעגירונג פערטיידיגט דעם קאנסומענט. אויף אלע פאדערונגען פון דער אינדוסטריע און דער לאנדווירטשאפט האט זי געענטפערט, אז דער קאנסומענט וויל האבען ביליגע סחורה, אזוי ווי זי וואלט נישט פערשטאנען, אז יעדער פראדוצענט איז גלייכצייטיג אויך א קאנסומענט און עס איז מעהר פעהלערהאפט אויב ער וועט נישט האבען פאר וואס צו קויפען ביליגע סחורה אויב ער וועט נישט פערדינען.

מען רעדט שוין נישט וועגען דער מעגליכקייט וועגען דער נויטווענדיגקייט צו גרינדען א געוויסע צווייג פון דער פראדוקציע מיט דער הילף פון א געהעריגער צאל פאליטיק, עס האט זיך געהאנדעלט וועגען אויפהאלטען א געוויסען פראדוקציע צווייג ווען אין לאנד איז בעווען פלאץ פאר א גרויסען אפזאץ. עס זענען געווען אומזיסט אונזערע ערקלערונגען, אז מיר פאדערען נאר שוץ געגען דער איבערמעכטיגער אויסלענדישער קאנקורענץ, וואס שטיצט זיך אויף דומפינג, אויף ביליגע מעטאדען פון ארבייט. די ארץ־ישראל רעגירונג איז געווען טויב. צי זי האט נישט פערשטאנען אדער זיך געמאכט נישט פערשטעהען? זי האט עס גוט פערשטאנען ווייל אין ענגלאנד אליין זענען די צאלען געשטיגען אויף 40 פראצענט. זי האט נאר נישט געוואלט און אין דעם איז זי אונטערשטיצט געווארען דורך די אראבער.

נישט קוקענדיג אבער אויפ׳ן ווידערשטאנד פון דער רעגירונג האבען מיר אונזער קאמף נישט אפגעשטעלט ביז מיר האבען איבערצייגט לאנדאן. ווען לאנדאן האט אונז פערשטאנען און ווען מאקדאנאלד האט ערקלערט, אז מען דארף אלץ טון, בכדי צו ענטוויקלען אין ארץ־ישראל א אינדוסטריע, האבען א בלאז געטון אנדערע ווינדען אין קאבינעט פון פינאנץ דיקטאטאר פון ארץ־ישראל דושהנסאן.

מיר האבען דערגרייכט א העכערונג פון צאל טאריף פאר עטליכע ארטיקלען, וואס ווערען פראדוצירט אין ארץ־ישראל. מיר זענען מודה, אז דאס איז נאך נישט גענוג. אדער מיר גלויבען, אז אינגיכען וועלען קומען ווייטערדיגע העכערונגען און אפשר גאר א נייער צאל טאריף מיר בעמיהען זיך, דאס דער נייער צאל־טאריף זאל זיין א עלאסטישער אינסטרומענט און זאל דינען די ווירטשאפטליכע צילען און זאל אויך דינען אלס דרוק אויף די מלוכות, וואס קויפען ביי אונז נישט.

אין איצטיגען מאמענט געפינען מיר זיך אין ארץ־ישראל ערב דער אפשאפונג פון דער צאל־אוניע מיט סיריען. עס זענען געווען צייטען ווען מיר האבען געקעמפט פאר א צאל־אוניע מיט סיריען. די יונגע ארץ־ישראלדיגע אינדוסט... אין סיריען געהאט א אפזאץ־מארק און ... ווען פראנצויזען־רעגירט, אז די צאל־אוניע ... געהאלטען ווערען. אבער זי זאל האבען ... ענדערט. סיריען האט זיך אנגעהויבען ... דוסטריאליזירען. פראנקרייך שטיצט די ... ליכע ענטוויקלונג פון סיריען. סיריען ... געגוצט דעם ארץ־ישראלדיגען מארק און ... אריין שוין זייט צוויי יאהר פאר א מיליאן ... יעהרליך קויפענדיג ביי אונז העכסטענס ... טויזענד פונט. די סירישע אויסארבייטונג ... פראדוקטען זענען א סך ביליגער, ווי ... ערשטענס איז דער ארבייטסלוין א צענטל ... ליגער ווי ביי אונז א דאנק דעם פערפליכט... מיט איהרע אויסארבייטונגען דעם ארץ־... מארק, אזוי ווייט, אז עס האט אפילו ... צו לוינען צו האדעווען גרינזציג.

ווען אין הערבסט פון פערגאנגענעם יאהר ... נישט געלוינט אויסצוגראבען די ב[ו]ראקס... דער ארבייטסלוין איז ביי אונז געווען ... ווי די בוראקעס, וואס מען האט געבראכט ... יען האט זיך אויפגעהויבען א פראטעסט ... עס האבען זיך אויך פערייניגט די ארא[בישע] ... צעמענט פאבריק „נשר“ האט פראטעסטיר[ט] ... אימפארט פון צעמענט. די אייל־פאבריק ... האט אויפגעוויזען, אז די סירישער ב... אייל פון א אייראפעאיש לאנד. גיסען ... איז כלים, וואס זענען אויך געבראכט ... פון אויסלאנד און פערקויפען איהם ... אין ארץ ישראל, כלומרשט, אלס א סיריש... דוקט. אונזער נייע, גרויסע און ... מאדערנע ביר־ברויעריי, האט אויפגעוויז[ען] ... וועט נישט קענען ארבייטען, אויב מען ... לאזען סיריש ביר אהן צאל. דאסועלבע ... זיידען־פאבריקען, אנדערע אינדוסטריען ... פאדערט, אז די צאל־אוניע זאל אויפג[עהויבען] ... ווערען.

ענדליך האט די רעגירונג זיך ... קינדיגען די צאל־אוניע. איצט קומען ... טערהאנדלונגען וועגען א האנדעלס־אפ[מאך] ... סיריען.

איצט ווערען געמאכט פערשידענע ... גען, אז עס זאלען געענדערט ווערען ... טאריפען. אויב דאס וועט געלונגען ... ארץ־ישראל ווידער אנהויבען א אינזאס... וועגונג. דער שוץ־צאל וועט מעגליך ... עס זאל ענטשטעהען נייע אינדוסטריע... אבער שוין דער האנדעלס־אפמאך מיט סיר... גורם זיין אנ׳אינוועסטיציע־בעוועגונג ... דער לאנדווירטשאפט. ווען מיטעל פערמע... דען אין גלות זאלען האבען אנ׳ערך ... וואלטען זיי זיך שוין איצט געקענט ... זיסטענץ מעגליכקייטען ביים האדעווען ... דארף בעטאנט ווערען, אז וועכענטליך ... פארטירט קיין ארץ־ישראל 45 טויזענד ... אנערך 1,800,000 אייער. ווען יודען ... מעהר פערנומען מיט האדעווען עופות ... געקענט אויספילען א שוץ־צאל.

די ארץ־ישראל רעגירונג הויבט אן ... שטעהען, אז זי טאר זיך נישט אקעגנשטעלען ... שטרעמונגען פון דער לעצטער צייט און ... מיט דער הילף פון א געהעריגער צאל... מעגליך מאכען די ענטוויקלונג פון דער ... פראדוקציע.

ווארא[נ]אוו[ס] פעריונגערונגס מעטאדע און די היילונג פון ראק

נאך עטליכע חדשים שווייגען האט ווידער גענומען א ווארט דער פראפעסאר ווארא[נ]אוו, דער בעריהמטער פיאנער פון דער פעריונגערונגס־מעטאדע. אין זיין לעצטער רעדע אין פאריז בעקענט ווארא[נ]אוו אלע, וואס אינטערעסירען זיך מיט זיינע עקספערימענטען וועגען די ערפאלגען פון זיין ארבייט. נאך 15 יאהר איז דער פראיעקט פון פעריונגערען מענשען אנגענומען געווארען אויף דער גאנצער וועלט און די צאהל דאקטוירים, וואס פערנעהמען זיך דערמיט וואקסט פון טאג צו טאג. עס געפינען זיך שוין א גרויסע צאהל דאקטוירים, וואס זייערע פאציענטען ציילען זיך שוין אין די טויזענטער. אין סיגאן, אין אינדאכינע — בעטאנט ווארא[נ]אוו — האב איך געזעהן א מענש, וואס איז פעריונגערט געווארען לויט מיין מעטאדע און דערנאך האט ער אליין אנגעהויבען צו פראקטיצירען און אין א קורצער צייט ארום איז ער געווארען בעריהמט. איינער פון מיינע שילער האט אין משך פון זיין 10־יעהריגע פראקטיק דערצילט עטליכע הונדערט גוטע פעריונגערונגס־רעזולטאטען אין אמעריקא. אזוי די פעריונגערונגס־מעטאדע האט זיך שוין אנגענומען אויף דער גאנצער וועלט.

איינער פון מיינע ערשטע פאציענטען — ערקלערט פראפ. ווארא[נ]אוו — איז געווען א גרויסער בעריהמטער פראנצויזישער פילאזאף, וועלכען לעבען עס האט פאר דער ליטעראטור געהאט אנ׳אומשעצבארע בעדייטונג. אבער מיט דער עלטער האט זיין ארבייט אלס מעהר פערלוירען אויפ׳ן ווערט און די פעהיגקייט צו ארבייט איז אלס געווארען שוואכער. דער דאזיגער געלעהרטער האט זיך געלאזט פעריונגערען לויט מיין מעטאדע און דער רעזולטאט איז געווען אנ׳אויסערגעוועהנליכער. זיין מוח האט אנגעהויבען נארמאל צו ארבייטען, עס איז צוריקגעקעהרט די פריערדיגע יוגענדליכע אקטיוויטעט.

שוין עטליכע הונדערט פאלען, אין וועלכע איך האב אליין אדורכגעפיהרט די אפעראציע זענען די פאציענטען צוריקגעקומען צום גלייכגעוויכט פון גייסט און פרישקייט פון קערפער. עס קומט פאר א פולשטענדיגע רעגענעראציע פון מענש. איך ווייס גאנץ גוט, אז עס זענען פאראן פאלען, ווען מענשען ווערען זעהר אלט, אבער לויט מיין מיינונג דארף 70 יאהר זיין די העכסטע שטופע פון מענשליכען לעבען, ביים אנווענדען אבער די מאדערנע מעטאדען אויף דעם געביט פון דער מעדיצין קען מען — אהן צוצושטערען דאס גלייכגעוויכט פון די ארגאנישע איינגעשאפטען פון מענש, פערלענגערען דאס לעבען אויך נאך אמאל אזוי לאנג. אין היינטיגען סטאדיום פון דער מעדיצין ווערט שוין די פעריונגערונגס־מעטאדע אנגעווענדעט איבעראל, וואו עס קומען נאר צו יונגע דאקטוירים, שילער פון די פאריזער פאקולטעטען. זקנים, וואס פערוואלקען שוין הויבען אן צו קוקען קלארער אויף דער וועלט, ווילען ווייטער לעבען, ארבייטען, זיין טעטיג. מיט עטליכע יאהר צוריק האב איך אדורכגעפיהרט אנ׳אפעראציע איבער א 65־יאהריגען אמעריקאנער. ער האט בעהאט דריי קינדער, זעהר שוואכע בעשעפענישען. נאך דער פעריונגערונג האט זיין פרוי געבוירען נאך צוויי קינדער, וואס האבען זעהר גוט זיך ענטוויקעלט און אויסגעוואקסען א סך געזונטער ווי די עלטערע דריי קינדער.

עס וועט עמיצער פרעגען, פארוואס דער סיסטעם ווערט נישט אלגעמיין אנגענומען. דער ענטפער דערויף איז א לייכטער. די דאקטוירים האבען גרויסע שוועריגקייטען צוליב מאנגעל פון מאלפעס. מען דארף געדענקען, אז אין א סך לענדער איז לייכטער צו בעקומען מעדיצינישע אינסטרומענטען ווי מאלפעס. אין אויסטראליען למשל, מוז מען אפטמאל ווארטען חדשים לאנג, ביז מען בעקומט די מאלפעס, וואס זייערע גרוטשאלן ווערען איבערגעפלאנצט אויף די מענשען. נישט בעסער איז די לאגע אין ענגלאנד וואו עס איז נישט פערהאן קיין פערמעס פון מאלפעס, אזעלכע ווי איך האב פערלעגט אויף דער פראנצויזישער ריוויערא. אבער דאס איז צו ווייניג. מען וואלט געדארפט פערלעגען אזעלכע פערמעס אין אלע לענדער. פערשטעהט זיך, אז עס מוזען פריהער אויסגעפארשט ווערען די קלימאטישע בעדינגונגען מיט דער בעזונדערער בעריקזיכטיגונג פון דער פראגע, צי אין געגעבענעם קלימאט קענען די מאלפעס לעבען און זיך פערמעהרען.

אין די לעצטע צוויי יאהרען — זאגט ווארא[נ]אוו — האב איך זיך נישט פערנומען מיט מיין מעטאדע איך האב נאר מיט גרויס פעראינטערעסירונג אבער ווערט די ענטוויקלונג פון מיין מעטאדע. פון צייט צו צייט בעקום איך נאך בעריכטען פון מיינע שילער, וואס זענען צושפרייט איבער דער גאנצער וועלט. איך האב מיך אבער נישט בעגנוגענד נאר מיט אבסערוואציע. אין משך פון די צוויי יאהר, האב איך געארבייט איבער דער פערפולקאמונג פון מיין מעטאדע, דערביי האב איך מיר געשטעלט די אויפגאבע צו בעווייזען דער וועלט, וואס פאר א וויכטיגע בעדייטונג אזא אפעראציע האט ביי דער ראק־קראנקהייט. דער ראק איז היינט איינע פון די גרעסטע אומגליקען און שרעקליכסטע ליידען פון די מענשען, וואס ליידען דערויף. מיינע פארשונגען זענען בעשטאנען אין פערגלייכען די ראק־קראנקהייט ביי מענשען און מאלפעס. אין איינציגע פאלען האב איך בעוויזען מאלפעס, וואס זענען קראנק געווען אויף ראק צו דערהאלטען ביים לעבען. די צוקונפט וועט בעווייזען, וואס מען וועט אויף דעם געביט קענען אויפטון. איך האף, אז מיינע בעמיהונגען וועלען האבען ערפאלג אויף דער גאנצער ליניע.

מען האט מיך געפרעגט, צי די פעריונגערונגס־אפעראציע איז געפעהרליך. איך שטעל פעסט, אז אזא אפעראציע איז נישט געפעהרליך און נישט קאמפליצירט. און געדויערט נישט לענגער ווי 20 מינוט. דער פאציענט פיהלט נישט קיין שום שמערצען. די ביז־איצטיגע רעזולטאטען זענען פרעכטיג.

וויטערע אורטיילן נאכן פאגראם אין קאנסטאנט[ינע]

אלזשיר, (ים״א). פארן שטראף־געריכט ... ארלעאנסוויל איז פארגעקומען די ווייטערע ... פון דריי אראבער, וואס האבען זיך בעטייליגט ... פאגראמירען יודען אין קאנסטאנטין אין ... 1934. צוויי אראבער האט דאס געריכט ... צו 5 יאהר שווערע תפיסה פאר רויבען ... סחורות. דער דריטער אראבער, א 15־... איז צוליב זיין מינדעריעהריגקייט בעפרייט ...

די יודישע יוגענד אין ארץ-ישראל

פון זרובבל

אין ניו-יאָרקער „טאָג" געהט א וכוח צווישען ב. צ. גאָלדבערג און זרבבל וועגען דער יודישער יוגענד אין ארץ-ישראל.

מיר ברענגען דאָ די וויכטיגסטע שטעלען פון זרבבל'ס אויספיהרונגען:

ס'איז נישט ריכטיג צו זאגען, אַז די יודישע יוגענט אין ארץ-ישראל איז טרוקן „ווי א קאַקטוס", א סברה, אַז אַ קאַקטוס, אָדער ווי מען רופט עס אין ארץ ישראל, אַ סאַברע, איז כלל נישט אַזוי טרוקן, ווי עס דאַכט זיך, אדרבה, עס פערמאָגט אין זיך אַ סך זאַפט. ס'איז נאָר פון אויבען-אויף שטעכעדיג, שווער אַריינבעקומען אָט די פרי אין האַנד, אָבער האָט איהר זי אויפגעשניטען, איז זי געשמאַק און חיות'דיג. די יוגענט אין פאַלעסטינע, איז שטעכעדיג, טראַציג, חוצפה'דיג, פערשלאָסען, זעלבסטזיכער. אויבען-אויף שטעכט זי זיך, [illegible] צופאַקען אין האַנד — אַ סאַברע!

אָבער אין תוך האָט זי פייער און ברען און קאָן אויפפלאַקערן, זי זוכט אַן אידעאַל, איז אָבער שווער צו געבען אַן אידעאַל אָט דער יוגענט, אויב עס בלייבט אין די די אמונה פון דער היינטיגער ארץ ישראל פסיכאָלאָגיע. די יוגענט אַרבייט, האָט די אַרבייט. אָבער, אויב איהר ווילט, איז אַרבייט קיין פראָבלעם ביי איהר, נאָר דער נאַטירליכער וועג אין לעבען. די אַטמאָספערע אין ארץ-ישראל איז אָנגעשטעקט מיט'ן גייסט פון אַרבייט. אין די אַטמאָספערע איז אָבער געשאַפען געוואָרען דער יוגענט, וואָס קומט פון דער גאַנצער יודישער צעזייטקייט. פון דאָרטען קומט מען נישט מיט'ן אינטערעס צו אַרבייט. דאָרט איז דער דראַנג צו אַרבייט א רעזולטאַט פון א טיפער איבערלעבונג, איז בעהויכט און בעפליגעלט פון אַן אידעאַל. ס'איז דער אידעאַל פון דער נאַציאָנאַלער בעפרייאונג, אַלס א וועג צו דער לעזונג פון יודישען פראָבלעם, דאָס פראָבלעם פון אַל-וועלטליכען יודישען פאָלקס-קאָלעקטיו. יעדע נייע דערפאַרונג און דערשיטערונג אין דער אַרומיגער וועלט ברענגט צו א נייעם שטריך יענעם פראָבלעם, פיהלט מען מיט גלות און בלוט און דאָס גאַנצע וועלט ווערט דורכגענומען מיט דער שטרעבונג איבערצואַנדערשען זיך און דאָס גאַנצע יודישע לעבען אין דער גאַרער וועלט. ארץ-ישראל און דער דאָרטיגער אויפבוי-פראָצעס קומט-אויף, ווי אַ נאַטירליכער אָרגאַנישער אויסדרוק און קאָנקרעטיזירונג פון דעם דאָזיגען אידעאַל.

אָט דאָס פעהלט דער יודישער יוגענט אין ארץ ישראל. אויך זי, אַ שטייגער, טאַנצט די „הורא", אָבער די, וואָס קומען פון „גלות", טאַנצען בעסער, עס איז פערהאַן מעהר אינהאַלט, מעהר זין, נשמה, התלהבות אין זייער טאַנץ. ס'איז די בעפרייטע ענערגיע, די אויסגעשפרודעלטע שאַפונגס-פרייד. דאָס פעהלט דער יודישער יוגענט אין פאַלעסטינע. מען האָט זי צופיל געקעכעלט און געצערטעלט, ווי [illegible] בהרתנו שוין איצט. דאָס וויכטיגסטע — מען האָט זי אָפגעריסען פון גרויסען קאָלעקטיו און פון זיין פראָבלעם. עס פעהלט איהר דער צער און דער [illegible] פון דער יודענפראַגע. אויף אונזער לשון וואָלט מען זאָגען אַז זי פערמאָגט פאַלעסטינע, נישט ארץ-ישראל (אין תוך איז עס נישט קיין נפקא-מינה), אָבער זי פערמאָגט נישט דעם פאַלעסטיניזם. זי האָט מיט זיך פאַרטיגערהייט דעם פאַקט פון פאַלעסטינע, וועלכען עס אַנערקענען היינט אין אַנדערע לענדער אויך געגנער פון פריהערדיגע צייטען, אָבער זי בעטראַכט נאָך נישט און בעגרייפט נישט דעם פאַלעסטיניזם אלס פאַקטאָר אין יודישען לעבען אומעטום.

פון דאַנען שטאַמט אויך איהר בעציהונג צו יודיש.

ס'איז פאַלש צו זאגען, ווייל מען לערנט זי נישט קיין יודיש, דערפאַר איז זי אָפגעריסען פון יודישען מאַסען-לעבען. ריכטיגער און טראַגישער איז די זאַך, וואָס ווייל זי איז אָפגעריסען פון יודישען מאַסען-לעבען אין דער גאַרער וועלט, דערפאַר האָט זי אויך אַ שענדליכע בעציהונג צו יודיש און זאָגענדיג, אַז איך זוך „מיטלען, ווי צו שאַפען א בריק אין ארץ-ישראל צווישען דאָרטיגען לעבען און דעם יודישען לעבען אין דער גרויסער וועלט", נישט ריכטיג איז, אויב איהר שרייבט מיר צו, אַז „די בריק בעשטעהט פון א יודישען ווינקעל, אַ קאָנסטרוקטיוען, קולטורעלען ווינקעל אויף יודיש פאַר ארץ-ישראל".

איך וויל אַ סך מעהר, און אויב איהר ווילט, וויל איך עפּעס אַנדערש. די יודישע מאַסען אין דער גאַרער וועלט זאָלען קומען מיט זייער פאָדערונג צו ארץ-ישראל, וועלכע איז און ווערט דורך זיי אויפגעבויט! דורך זייערע ליידען און דורך זייער צער, דורך זייער דראַנג צו א נייער וועלט, צו אַן אַנדער פאָלק, נאַציאָנאַלען לעבען אין א וועלט פון סאָציאַל. פרייהייט.

עס מוז געענדערט ווערען די בעציהונג נישט צו יודיש, אלס שפראַך בלויז, נאָר צו דעם יודישען מאַסען-לעבען. צו זיינע ראַנגלענישען און דערגרייכונגען, צו זיינע קאַמפען און זיכערע, ליכטיגע פערספעקטיוען. פאַלעסטינע אָהן דעם יודישען מאַסען-לעבען אומעטום וועט נישט אויסהאַלטען, וועט אומקומען. אַזאַ פאַלעסטינע אָריענטירט זיך אויפ'ן אונטערגאַנג פון יודישען לעבען אומעטום, אויפ'ן פיזישען אונטערגאַנג. און דאָס מיינט, אַן אָריענטאַציע אויפ'ן זיג פון פאַשיזם אין דער גאַרער וועלט. הייסט עס: געגראָבען אַ קבר אויך פאַר פאַלעסטינע — ווייל דער פאַשיזם, אויב ער זאָל זיגען אין דער גאַרער וועלט, וועט ער זיך נישט אָפּשטעלען ביי די טויערן פון ארץ-ישראל. ער קריכט שוין איצט אַהין אויף אַלע פיר.

געגען פאַשיזם איז דאָ איין כוח אין דער וועלט: דער אַרבייטער-קלאַס און זיין סאָציאַלער בעפרייאונגס-קאַמף. מוז מען דעם אויפבוי פון ארץ-ישראל אָריענטירען נאָר און אויסשליסליך אויף דעם זיג פון אָט דעם סאָציאַלען כוח. אָבער דאָס מיינט, אַז מען מוז פאַראויסזעהען אויך די אויפריכטונג פון יודישען מאַסען-לעבען אין אַנדערע לענדער, ווען אַפילו נישט אין די ראַהמען פון א קאָנצענטרירטען טעריטאָריאַלען לעבען.

נישט ארץ-ישראל אַנשטאָט דעם יודישען אומעטומדיגען לעבען, נאָר ארץ-ישראל אין פּראָצעס פון דער לעזונג פון דעם אַל-וועלטליכען יודישען נאַציאָנאַלען פּראָבלעם.

איז ווינציג א „קולטור ווינקעל פאַר יודיש אין ארץ-ישראל". עס איז נויטיג ברייט און אָפענהערציג אויפנעמען אין ארץ ישראל דאָס עצם פּראָבלעם פון יודישען מאַסען-לעבען און זיך אַריינלעבען אין אָט דעם אומעטומדיגען קאַמף. דאָס מוזען זיך נאַטירליכערהייט קודם-כל אויסדריקן אין אַן אַנדער בעציהונג צו דער יודישער שפּראַך, צו דעם קאַמף פון די יודישע מאַסען אומעטום פאַר דער רעכט אויף אַן אייגענעם נאַציאָנאַלען לעבען, פאַר דער רעכט פון זייער שפּראַך; אַן אַנדער בעציהונג צו די דערגרייכונגען און שאַפונגען אין יודיש אויפ'ן געביט פון ליטעראַטור, פון שולוועזען, פון טעאַטער, פון וויסענשאַפט און (כ'מיין עס וועט גריילעך נישט שאַדען) פון דער דערפאַרונג אויפ'ן געביט פון סאָציאַלען-געזעלשאַפטליכען קאַמף.

דאָס איז די בריק, נישט קיין פאַפירענע, נישט קיין רייך-שפּראַכליכע, נאָר א בריק אַן אָרגאַנישע פון געמיינזאַמען קאַמף און געמיינזאַמע אויפטוען און דערגרייכונגען. נישט מיר פאַר פאַלעסטינע, נאָר ארץ-ישראל פאַר אונז. פאַר אונז — נישט נאָר פאַר די, וואָס וועלען דאָרט אַריינקומען און דאָרט פערבלייבען, נאָר אויך פאַר די מיליאָנען, וואָס וועלען בלייבען און נישט אונטערגעהען אין דער גאַרער וועלט, אין דער סאָציאַל-בעגייסטערטער און בעפרייטער גאַרער וועלט.

די וואָס האָבען „קיינעם נישט ערמאָרדעט"...

ענגלישע און עסטרייכישע פּרעסע וועגען דער היטלער-רעדע אין שווערין

לאָנדאָן, (יט"א). דער „סטאַר" בעהאַנדעלט אין א לייטאַרטיקעל די בעהויפּטונג פון היטלערן אין זיין רעדע בעת דער לויה פון גוסטלאָפ אין שווערין, אַז דער נאַציאָנאַל סאָציאַליזם האָט זיך קיינמאָל נישט בעפלעקט מיט קיין מאָרדער-טאַט. די צייטונג שרייבט:

„די נאַציאָנאַל סאָציאַליסטישע בעוועגונג איז געבויט אויף מערדעריען, מערדעריען האָבען דערהאַלטען די דאָזיגע בעוועגונג אויף דער אויבערפלאַך און איהר געגעבען איהר וואוקס. און דער בעריהמטער שבת פון 30טען יוני 1934 איז געווען נישט עפּעס אַנדערש ווי אַן אָנערליכע אָפּרעכנונג אין די נאַצי-רייהען מיט דער הילף פון מאָרד, הגם היטלער האָט עס אָנגערופען „ריינינגונגס אַקציע", דער סוד פון היטלערס ווערטער בעשטעהט וואַרשיינליך דערין, וואָס מערדעריען וועלכע ווערען בעגאַנגען דורך נאַציס, טראָגען אַן'אַנדער נאָמען".

„מאַנטשעסטער גאַרדיען" שרייבט וועגען היטלערס רעדע:

„די בעהויפּטונג, אַז פראַנקפורטער האָט געהאַנדעלט לויט'ן אויפטראַג פון יודען, איז אַזוי בעשייעפערליך-ליגנעריש דאָס עס איז אַפילו נישט נויטיג די דאָזיגע בעהויפּטונג אומצוּוואַרפען, דערווייל האָט קיינער נישט קיין שום בעווייז, אַז פראַנקפורטער זאָל האָבען געהאַנדעלט אין וועמענס נאָמען חוץ אין זיין אייגענעם. פאַר היטלערן איז אָבער די ערמאָרדונג א טייערע געלעגענהייט צו פערגרעסערען די מאָסע פאַלשע בעשולדיגונגען געגען יודען. און ער וואַרפט דעריבער אויף יודען די שולד פאַרן מאָרד, היטלער האָט אָבער געזאָגט עטוואָס אמת. נעמליך: „אומעטום פלעגען דייטשען שטאַרבען דערפאַר, וואָס זיי האָבען געקעמפט פאַר דייטשלאַנדס צוקונפט". די דאָזיגע בעהויפּטונג דאַרף מען נאָך ערגענצען: כמעט טאָג-טעגליך שטאַרבען נאָך איצט דייטשען דערפאַר וואָס זיי קעמפען פאַר דייטשלאַנדס צוקונפט — זיי שטאַרבען אין די תפיסות און קאָנצענטראַציע לאַגערן פון היטלערס דריטען רייך".

* * *

ווין (יט"א) דאָס „גוויאַגקייטס - וועלטבלאַט" וואָס שטעהט נאָהענט צו דער רעגירונג פון ד"ר שושניג, בעהאַנדעלט אין לעצטען נומער „היטלערס רעדע אויף גוסטלאָפס קבר אין שווערין. אין אַן אַרטיקעל א. ט. „א בלויז אין זכרון פון פיהרער", שרייבט די צייטונג צוו. אנד.:

„לאַנגיעהריגע פערזענליכע בעקאַנטע פון „פיהרער" דערצעהלען געוואַלדיגע גבורות וועגען כוח-הזכרון זיינעם, א דאַנק וועלכען ער איז בלומרשט פעהיג אויסצולערנען זיך אין א גאַנץ קורצער צייט אויף אויסענווייניג עטליכע זייטען פון א מיט זיך נישט פערבונדענעם טעקסט, למשל, פון אַן ענציקלאָפּעדיש ווערטער-בוך אַרויס. מחמת אַזעלכע פעהיגקייטען איז עס שווער נישט אונפערשטענדליך. דאָס דער „פיהרער" געדענקט אַבסאָלוט גאָרנישט וועגען די געגנער, וואָס זענען ערמאָרדעט געוואָרען אויפ'ן וועג פון נאַציאָנאַל - סאָציאַליזם. אין דעם אָרט ענטפּלעקט זיך אין זכרון פון „פיהרער" א וואַקסענער בלויז, און מחמת דעם נאַציאָנאַלען גלייכשאַלטונגס - פּרינציפּ וואָלט דער דאָזיגער בלויז לייכט געקענט גורם זיין פעלשונגען פון היסטאָרישען אמת. עס איז דעריבער וויכטיג, אַז דער דאָזיגער אמת זאָל נישט פערטושט ווערען".

די צייטונג דערמאָהנט וועגען דער שחיטה פון 30-טען יוני 1934, ווען עס זענען, חוץ עטליכע צענדליג נאַצי-פיהרער, בעזונדערס פון די שטורמטרופּען (רעהם, הייגעס א. אנד.) אומגעבראַכט געוואָרען פון דער וועלט („פחדנות'דיג און פון א בעהעלטעניש" — היטלערס ווערטער אין שווערין) מעהרערע פּאָליטישע געגנער פון נאַציאָנאַל - סאָציאַליזם, ווי למשל, דער פיהרער פון קאַטוילישער אַקציע אין בערלין, מיניסטעריאַל-ראַט ד"ר קלויזענער, דער פיהרער פון די קאַטוילישע פעראיינען אין קעלן אויגוסט ווינקלער, דער געוו. בייערישער פּרעמיער פאָן קאַהר, דער געוו. קאַנצלער גענעראַל שלייכער און פיל אַנדערע. די צייטונג דערמאָהנט נאָך לסוף דעם מאָרד, וואָס איז קורץ נאָך דער יוני-שחיטה, אויסגעפיהרט געוואָרען איבערן עסטרייכישען קאַנצלער ד"ר דאָלפוס.

ראַקעט צו פליהען אין די הימלען

אויפטואונגען און דערגרייכונגען אויפ'ן געביט פון מענשליכן וויסן און דענקען

אַלס דער גרעסטער „ראַקעטירער" אין דער וועלט דאַרף בעטראַכט ווערען פּראָפעסאָר ר. ה. גאָדאַרט. דאָס איז געווען מיט אַ יאָהר 20 צוריק, ווען ער איז צום ערשטען מאָל אַרויס אין דער עפענטליכקייט מיט אַ פּלאַן וועגען דעם, אַז מען זאָל בעשאַפען אַזאַ ראַקעט, וואָס זאָל דערגרייכען די לבנה. אינ'ם ראַקעט זאָל זיך געפינען אַ גאַנץ פּינט פון דעם מעטאַל מאַגנעזיום. דאָס איז דער מאַטעריאַל, וואָס ווערט איצט געברויכט פאַר פאָטאָגראַפישע צוועקען. ווען מען צינדט עס אונטער מיט אַ פונק, ברענט עס איבער אין אַ זעהר קליינעם טייל פון אַ סעקונדע. עס גיט אָבער אַזאַ שאַרף ליכט, אַז מען קען דערביי אַראָפּנעהמען פאָטאָגראַפישע בילדער אין דער פינסטער. איז זיין פּלאַן געווען, אַז דער ראַקעט זאָל דערגרייכען די לבנה און דער מאַגנעזיום זאָל עקספּלאָדירען. אויף דער ערד וועלען פאַר דער צייט זיין אָנגעשטעלט פאָטאָגראַפישע קאַמערעס און אַראָפּנעמען בילדער פון די נישט-בעלויכטענע טיילען פון דער לבנה.

דאָס איז געווען זיין פּלאַן.

איצט ווערט ער געשטיצט פון צוויי קוואַלען:

ערשטענס שטיצט איהם דער סמיטסאָניאַן-אינסטיטוט אין וואַשינגטאָן; און צווייטענס, שטיצט איהם די גוגענהיים-פונדאַציע, וואָס איז פעראינטערעסירט אין לופט-פליהערייען. דער ציל צו וועלכען מען שטרעבט דערביי, איז נישט אַרויפצושיקען אַ ראַקעט צו דער לבנה, נאָר צו שאַפען אַזאַ אַפּאַראַט, וואָס זאָל זיך הויבען אין די הימלען אַזוי הויך ווי מעגליך. און אין אָט דעם איינעם ציל זענען פערהאַן נאָך צוויי אַנדערע צילען.

ערשטענס, וויל מען אויספאָרשען די העכערע שיכטען פון אונזער אַטמאָספערע; און, אויב מעגליך, צו זעהן, אַפילו וואָס עס טוט זיך העכער פון אונזער אַטמאָספערע. עס איז א פאַקט, אַז ביז היינט צו טאָג וויסען מיר נאָך אַלץ נישט, ווי דיק עס איז דער שיכט לופט איבער אונז.

עס איז איצטער אָנגענומען צו טיילען דעם שיכט לופט איבער אונז אין די פאָלגענדע דריי ספערען: פריהער קומט די אַטמאָספערע — דער שיכט לופט, מיט וועלכען מיר אָטעמען און וואָס הויבט זיך אָן 8—10 מייל די הויך. דערנאָך קומט דער שיכט פון דער סטראַטאָספערע, וואָס איז אויך עטליכע מייל דיק; און פון אויבען קומט דער שיכט, וואָס איז אָנגערופען געוואָרען דער איאָנאָספער. מ'רעכענט, אַז ראַדיאָ פערשפּרייט זיך אויף אַזאַ אופן: די ראַדיאָ-כוואַליעס פערשפּרייטען זיך פון די סטאַנציעס, הויבען זיך אין דער הויך, קלאַפּען זיך אָן אין דער איאָנאָספער, און דערנאָך שפּרינגען זיי אַראָפּ צוריק אויף דער ערד. דער ציל, צו וועלכען מען שטרעבט איצטער אַזוי שטאַרק, איז אַרויפצושיקען א ראַקעט עטליכע צענדליג, און אפשר עטליכע הונדערט מייל די הויך. אין דער מאַשין זאָלען זיך געפינען אינסטרומענטען, וואָס זאָלען אויף פערשידענע אופנים אויסמעסטען די אַלע ספערען איבער אונז. אָט דער ציל אַליין איז ווערט די אַלע אָנשטרענגונגען פון א געלערנטען פאָרשער און די גאַנצע הילף, וואָס ער קריגט.

און דער צווייטער ציל איז — צו בעשאַפען א נייע מאַשין פון בעוועגונג. כדי א ראַקעט זאָל זיך קענען הויבען אַזוי הויך, איז נויטיג צו בעשאַפען פריהער אַזאַ אַפּאַראַט, וואָס זאָל טרייבען די מאַשין פאָראויס מיט דער הילף פון א נייעם פיזישען פּרינציפּ. עס איז נויטיג צו ערפינדען גאַנץ נייע ברען-מאַטעריאַלען און אַ גאַנץ נייעם אַפּאַראַט, וואָס זאָל טרייבען פאָראויס די מאַשין מיט דער הילף פון אָט די נייע ברען מאַטעריאַלען; און דערביי דאַרף זיך די מאַשין בעוועגען פאָראויס מיט א גוואַלדיגער שנעלקייט, און ווען אַזאַ מאַשין, אָדער אַפּאַראַט, וועט ענדליך ערפונדען ווערען, וועט מען דעם זעלבען פּרינציפּ קענען דערנאָך אַנווענדען אין לאָקאָמאָטיוען און אויטאָמאָבילען און איבערהויפּט אין אַעראָפּלאַנען. אָט דער צווייטער ציל אַליין איז אויך ווערט די מיה און דאָס געלד, וואָס ווערען אויסגעגעבען אויף אַזאַ ערפינדונג.

ל. באַראָדולין

דאָס לעבען אין וואַרשא

(טעלעפאָנישע ידיעות פון דער הויפט-שטאָט)

בעוועגליכע קורסען פאַר פאַך - אויסבילדונג

די האַנדווערקער - אָרגאַניזאַציעס זענען אַרויסגעטרעטען מיט א פּראָיעקט וועגען פאַך - אויסבילדונג. צוליב דעם מאַנגעל אין [illegible] ביים אָרגאַניזירען די פאַך - קורסען, ווערט פּראָיעקטירט צו [illegible] בעוועגליכע קורסען, וועלכע וועלען זיך איבערטראָגען פון שטאָט צו שטאָט. די דאָזיגע קורסען זאָלען אויסגעהאַלטען ווערען פון די האַנדווערקער-קאַמערען.

בעזוך פון פּרעסע - פאָרשטעהער אין דער חלוצים-פערמע אין גראָכאָוו

פאָרשטעהער פון דער פּרעסע האָבען בעזוכט די חלוצים - פערמע אין גראָכאָוו.

אין נאָמען פון פּאַטראָנאַט, האָבען געגעבען אינפאָרמאַציעס: פרוי ד"ר שפּילפאָגעל—ליכטענבוים, ד"ר זאַגייסקי, אינזש. טרוסקער, פּ. טרוס, [illegible] א. אנד.

א בראַזיליאַנישע האַנדעלס - פּראָפּאַגאַנדע - ביוראָ ווערט געעפענט אין וואַרשא.

ווי מ'טיילט מיט, האָט די רעגירונג פון בראַזיליען בעשלאָסען צו עפענען אין פּוילען א האַנדעלס - פּראָפּאַגאַנדע ביוראָ. די ביוראָ וואָס וועט זיך געפינען אין וואַרשא וועט אויך בעדינען אַלע באַלטישע לענדער. אַלס לייטער פון דער ביוראָ איז בעשטימט געוואָרען דער קאַפּיטאַן ראָך.

די מפּלה פון אַ באַנדיט געוואָלט בערויבען אַ פּאַסאַזשיר און בעקומען אַ קויל אין פוס

אין צוג פון מאַלקין קיין וואַרשא, האָט א באַנדיט געפּרובט אויספיהרען א רויב-אָנפאַל אויף איינעם פון די פּאַסאַזשירען. דער לעצטער האָט אויסגעשאָסען פון א רעוואָלווער און דעם רויבער פערוואונדעט אין א פוס. דער פערוואונדעטער באַנדיט האָט זיך אַרויסגעשטעלט — איז אַנטאָן ווראָבלעווסקי פון זשעלאָנקי. ער איז איבערגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

די קאַטאַסטראָפאַלע לאַגע ביי די וויין - פּראָדוצענטען און סוחרים קאָנפערענץ אין צענטראַלען סוחרים פעראיין אין וואַרשא

צוליב דער קאַטאַסטראָפאַלער לאַגע פון די וויין-פּראָדוצענטען און וויין - סוחרים, רופט דער צענטראַלער סוחרים - פעראיין אין וואַרשא אויפן 23. ד. ח. א גרויסע קאָנפערענץ פון די פעראינטערעסירטע פּראָדוצענטען און הורטאָווניקעס.

אויף דער קאָנפערענץ וועט בעטראַכט ווערען די סיטואַציע אין דער וויין - פּראָדוקציע. די נאָוועליזירונג פון אַקסטאַוו אין דער וויין - פּראָדוקציע. דער אַקסטאַוו וועגען וויין - בעשטייערונג, ווי אויך די שטייער - שטראָפען א. אנד.

די פירמעס, וואָס האָבען נישט בעקומען קיין ספּעציעלע איינלאַדונגען צו דער קאָנפערענץ, דאַרפען אָנמעלדען זייערע אַדרעסען אין דער וויין - פּראָדוצענטען - סעקציע ביים צענטר. סוחרים-פעראיין (סענאַטאָרסקאַ 22).

אָנקלאַגע געגען די סיים - וואַהלען אין 2-טען וואַהל - קרייז ווערט בעטראַכט ווערען נאָך פּסח

דאָס פּרעזידיום פון קרייז - געריכט, האָט איבערגעשיקט צום העכסטען געריכט די וואַהל-צעטלען, וואָס זענען אָפּגעגעבען געוואָרען ביי די סיים-וואַהלען אין 2-טען וואַהל - קרייז.

דאָס העכסטע געריכט האָט בעשלאָסען צו רעווידירען די עהרליכקייט פון די וואַהלען אין דעם דערמאָהנטען קרייז. דאָס איז צוליב אַן אָנקלאַגע פון דריי וועהלער געגען דעם פּסל'ען זייערע שטימען פאַר דער קאַנדידאַטור פון ד"ר גאָטליב. פון אַרכיוו זענען אַרויסגענומען געוואָרען 500 וואַהל - צעטלען, וואָס זענען אָפּגעגעבען געוואָרען אין 6 קרייזען.

דער ענין וועט בעטראַכט ווערען נאָך פּסח.

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

פאר דער צוקונפט פון דער יודישער מלאכה

מיט גרויס צופרידענהייט דארף אויפגענומען ווערען די ערשיינונג צווישען די יודישע האנדווערקער אין דער לעצטער צייט.

אויף פארזאמלונגען פון פערשידענע צעכען, לאזען זיך שוין הערען שטימען, אז עס איז אן עולה וואס די יודישע בעלי מלאכה בעשעפטיגען ווייניג אדער איבערהויפט נישט קיין יודישע לערן-יונגלעך, אז די פראגע איז איבערהויפט פערנאכלעסיגט געווארען דורכ'ן יודישען בעלי-מלאכה, אז מ'דארף זארגען דאס די האנדווערקער, וואס בעזיצען האנדווערקער קארטען, זאלען בעקומען די רעכט צו בעשעפטיגען לערן-יונגלעך א. אז. וו.

דאס וויכטיגסטע פון דער דערשיינונג איז דער פאקט, אז די שטימען קומען פון דער מאסע האנדווערקער, אלע ווענדונגען צום יודישען האנדווערקער וועגען דער פראגע מצד די האנדווערקער פארשטעהער פון קאמיטעט פאר דער יודישער מלאכה א. א. וואס זענען ערשינען כסדר זייט עטליכע יאהר זענען געבליבען אהן אנ'אפקלאנג, און איצט איז די פראגע אליין ארויסגעשווימען.

דער פאקט בעווייזט, אז ענדליך האט זיך דער יודישער בעל מלאכה אויפגעכאפט פון זיין קאשמארען שלאף.

דער יודישער האנדווערקער זעהט שוין די טובות, וואס דאס צעכען געזעץ האט איהם געגעבען ביז היינט און די פערספעקטיווען פאר דער צוקונפט.

דאס אזוי בעריהמטע „צעכען געזעץ", וואס איז אגב געשאפען געווארען, האט שוין גענוג בעוויזען די גליקען פאר'ן יודישען בעל מלאכה.

די אנהענגער פון דערמאהנטען געזעץ האבען געוואלט שאפען א מאנאפאל פאר די עגזיסטירענדע ווארשטאטען אין דעם האט מען געזעהן די הילף.

דאס איז אלץ נישט געווען קיין וואונדער פאר קיינעם, אין א צייט ווען דער האנדווערקער ווארשטאט האט געמוזט שווער קעמפען פאר זיין עקזיסטענץ בערעכטיגונג איז אונטערגעקומען דאס געזעץ, וואס איז אנגעזאגט געווארען אלס איינציגער ישועה, און דערין האט זיך דער יודישער בעל מלאכה אנגעכאפט און געזעהן אין דעם זיין הילף.

דאס האט געכרענגט דערצו, אז א טייל יודישע האנדווערקער און אויך אפילו פארשטעהער פון בעזונדערע צעכען האבען נישט דערלאזט צום לעגאליזירען פון נייע יודישע האנדווערקער ווארשטאטען איבערהויפט זיך נישט אינטערעסירט מיט דער פראגע פון בעשעפטיגען יודישע לערן-יונגלעך און לעגאליזירען געזעלען. אויסערדעם האט די לאגע געשאפען, אז די לעגאליזירטע האנדווערקער האבען זיך אפגעזונדערט פון די אנדערע בעלי מלאכה אין א בעזונדערע קאסטע.

דאס געזעץ האט אמער געטראפען אין ציל עס האט זיך ארויסגעוויזען אין דער ווירקליכקייט דער היפוך. קיין ישועה האט עס פאר'ן יודישען בעל-מלאכה נישט געבראכט און דאס פערנאכלעסיגען פון בעשעפטיגען און לעגאליזירען לערן-יונגלעך און געזעלען שעדיגט די אינטערעסען פון יודישען ווארשטאט און נאכמעהר טרויעריג שטעלט זיך פאר די אויסזיכטען פאר'ן קינפטיגען יודישען האנדווערקער דור.

איצט ווען די יודישע האנדווערקער מאסע הויבט שוין אן ארויסצוקוקען פון די ד' אמות פון זיין ווארשטאט און זעהט אין וואס פארא לאגע זי געפינט זיך, מוזען דאס די פארשטעהער פון די בעזונדערע צעכען און ארגאניזאציעס אויסנוצען לטובת די האנדווערקער אינטערעסען.

זיי מוזען פערשטעהען, אז מ'קען נישט דערווארטען קיין שום הילף פון דרויסען, דער יודישער האנדווערקער מוז אליין צווישען זיך געפינען זיין הילף.

עס מוז פארגענומען ווערען א ברייטע אקציע פון אגיטאציע און פראפאגאנדע צווישען די בעלי מלאכות וועגען דער פראגע פון בעשעפטיגען יודישע לערן-יונגלעך און זארגען, אז יעדער יודישער ווארשטאט זאל בעקומען די בערעכטיגונג לערן-יונגלעך צו בעשעפטיגען.

דער ענין מוז אויך ארויסגעברענגט ווערען אין דער יודישער גאס. אויפקלערען די יודישע עלטערען, אז די מלאכה איז די איינציגע זיכערע עקזיסטענץ בערעכטיגונג פאר זיין זוהן ביים היינטיגען טאג.

די אקציע מוז שוין פארגענומען ווערען אפילו ווען דאס זאל זיין פערבונדען מיט גרויס אנשטרענגונגען, דאס וועט געבען דעם געהעריגען דערפאלג און דאמאלס וועט מען מעהר נישט הערען, אז עס פעהלען יודישע לערן-יונגלעך פאר'ן האנדווערקער-ווארשטאט.

יעדער יודישער בעל מלאכה מוז זיך אפגעבען א דין וחשבון און וויסען, אז די פראגע פון יודישע לערן-יונגלעך, וואס איז ביז איצט אזוי גלייכגילטיג בעטראכט געווארען, איז דער יסוד פון דער עגזיסטענץ פון יודישען האנדווערקער אין פוילען.

עס זיין אויך צו האפען אז אויך די אנדערע פעהלערען, וואס זענען בעגאנגען געווארען א דאנק דער „רפואה" פון געזעץ" וועלען איצט בעזייטיגט ווערען פון כלל יודישע האנדווערקער און צוריקשטעלען דאס אמאליגע חברישע צוזאמענלעבען פון יודישען בעל מלאכה, וואס איז נאך קיינמאל נישט געווען אזוי נויטיג ווי ביים היינטיגען טאג...

י. רעדלגוס.

דעלעגאציע פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער

אין די האלעס אויף גייערס-מארק

וואו מען פאדערט צוצוצאהלען צו די פאטענטען

מיט 10 טאג צוריק איז ענטגילטיג ליקווידירט געווארען דער טארג אויף לעאנארד'ס פלאץ (ביי גייערן), אלע הענדלער האבען זייערע קראמען איבערטראגען אין דער נייע אויסגעבויטער האלע. דא איז געקומען דער 6. שטייער-אמט און געפאדערט אז די הענדלער זאלען צוצאהלען צו העכערע קאטעגאריעס פאטענטען ארויסגייענדיג פון שטאנדפונקט, אז די ביידלעך אויפ'ן אלטען טארג זענען הילצערנע און אין די נייע האלע געמויערטע, נישט קוקענדיג דערויף, וואס די לעצטע זענען קלענערע, ווייניגער בעקוועם, די אומזאצען וועלען נישט זיין גרעסער א. אז. וו.

אויך זענען צוריקגעצויגען געווארען אלע פאטענטען-הנחות און ס'ווערט געפאדערט פון אלע הענדלער אויסצוקויפען 3-טע קאט. פאט.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט א ספעציעלע דעלעגאציע פון צענטראלען קליינהענדלער פעראיין, כאמארסקא 15 מיט'ן ראטמאן כארי בראש אינטערווענירט אין דער לאדזער האנדעלס-קאמער, די לעצטע האט זיך מיט דעם אנגעווייטיגטען ענין שטארק פעראינטערעסירט און פרייטאג איז אין דער דערמאהנטער האלע ארפגעקומען א ספעציעלע מיסיע מיט'ן דירעקטאר ד"ר זאנד בראש, ר' [...] מיסיע האט אין פערלויף פון 3 שעה [...] די האלע, די ביידלעך, אינטערעסירט זיך מיט'ן [...] האנדעל, ארטיקלען, אומזאץ, הכנסה, פערדינסט [...] אויסגאבען, א. א. דאס גאנצע געזאמעלטע מאטעריאל [...] זאל ווערט אויסגענוצט ווערען ביים אינטערווענירען [...] דורך די לאדזער האנדעלס-קאמער אויפ'ן [...] פון דער פינאנץ-קאמער, דער ענין וועט וואהרשיינ[...] ליך גינסטיג ערלעדיגט ווערען.

צי וועט קומען א רעפארם איז פאטענטען-טאריף

שטעלונג פון די קליינהענדלער

אין צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין, פאמארסקא 15 איז ווידער אויפגעהויבען געווארען די פראגע וועגען רעווידירען און ענדערען דעם פאטענטען טאריף.

ס'ווערט פראיעקטירט צו פערגרעסערען די צאהל פאטענטען-קאטעגאריעס אויף אזא צאהל און א"פ. אז דער פרייז-אונטערשיד פון איין קאטעגאריע ביז דער צווייטער זאל זיין א קלענער און נישט בעשווערען דאס איבערגיין צו א העכערע קאטעגאריע, פאר יעצט אויב א סוחר וויל איבערגייען פון א 4. צו א 5. קאטעגאריע מוז ער צוצאהלען 75 גילדען, פון א 3. צו א 2. — 500 ג. דעריבער זאל די קאטעגאריע פאטענט זיין אפהענגיג נאר פון הויך פון אומזאץ און נישט פון לאקאט, צאהל אנגעשטעלטע ארט ארטיקלען און פון ארט מסחר.

די קלענסטע קאטעגאריע פאטענט זאל זיין פאר די וועלכער יעהרליכער אומזאץ איבערשטייגט [...] 5.000 גילדען די לעצטע זאלען זיין איינגעצ[...] פרייט פון צאהלען אומזאץ-שטייער.

ס'ווערען געמאכט בעמיהונגען

וועגען פערלענגערן דעם טערמין פון הנחה-עקזאמען פאר געזעלען

דעם 31-טען דעצעמבער האט זיך געענדיגט דער טערמין, ביז וועלכען ס'האט פערפליכטעט די פעראָרדנונג פון האנדעלס-מיניסטער און בילדונגס-מיניסטער וועגען צולאזען צו די געזעלען-עקזאמענס קאנדידאטען, וועלכע האבען צוליב בעגרינדעטע סיבות נישט געענדיגט קיין פאך-בילדונגס-שול.

איצט נעהמט די האנדווערקער קאמער נאר אן ביטע פון קאנדידאטען צום געזעלען-עקזאמענס, וועלכע האבען געענדיגט א פראפעסיאנעלע פארט-בילדונגס-שול. מ'דארף אבער בעטאנען, אז דער פערבאנד פון די האנדווערקער-קאמערען מאכט נאך בעמיהונגען, אז דער טערמין פון די הנחה-עקזאמענס פאר געזעלען זאלען פערלענגערט ווערען.

המשך פון דער גענעראל-פערזאמלונג

פון דער קארפאראציע פון דער גראפישער אינדוסטריע

זונטאג איז אין אייגענעם לאקאל פארגעקומען דער המשך פון דער יעהרליכער אלגעמיינער פערזאמלונג פון דער קארפאראציע פון דער גראפישער אינדוסטריע.

דעם פארזיץ פיהרט ווייטער ה' צעדערבוים און דער סעקרעטאר לייענט איבער דעם פראטאקאל פון דער פריהערדיגער פערזאמלונג.

ה' קופערמאן לעגט פאר, היות די מיטגלידער האבען טענות זייערע פערזיכערונגען צו קומען צו דער פערזאמלונג זייער צוזאג נישט געהאלטען אין דער צייט ווען עס האט זיך געהאנדעלט וועגען דער ווייטערדיגער עקזיסטענץ פון ביורא, זאלען דעריבער די דאזיגע מיטגלידער גערעכטפערטיגען זייער נישט-אבוועזענהייט בנוגע דער גרינדונג פון אזא וויכטיגע לעבענס-פראגע.

ה' שימשיא לעגט פאר אפצולייגען די פערזאמלונג צוליב דער קליינער צאהל אנוועזענדע מיטגלידער, דאגעגען די ה"ה אשעראוויטש און רעזניק זאגען זיך ארויס געגען אפלייגען די פערזאמלונג, ווייל עס איז נישט פארהאן קיין פערזיכערונג, אז די קינפטיגע פערזאמלונג וועט האבען א גרעסערע פרעקווענץ.

דערנאך נעמט א ווארט דער פרעזעס ה' שייניאק, וועלכער רעדט ברייט ארום דעם גאנצען ענין און ער ווייזט נאכאמאל אן אויף די גרויסע שוועריגקייטען, וועלכע זענען געווען אין שייכות מיט'ן עפענען דאס ביורא, און איצט בעת דאס ביורא עקזיסטירט שוין אנ'ערך פון 4 חדשים טאר מען נישט מיט אזא גרינג געמיט זאגען, אז עס האט נישט קיין עקזיסטענץ-בערעכטיגונג. אמת איז — ערקלערט ה' שייניאק, אז די פערוואלטונג האט זיך טאקע געשפילט אין סענטימענטען, נאר איצט, זעהענדיג, אז נאך אלע ווארנונגען, וועלכע זענען עטליכע מאל איבערגע'חזרט געווארען און א טייל מיטגלידער רעכענען זיך נישט דערמיט, דארף מען זיך שוין נישט אפשטעלען ביי די געבוי-בעשטימטע מאראלישע פרינציפען און ער לעגט דעריבער פאר, אז פאר אלעם זאלען אלע מיטגלידער איינלעגען וועקסלען אויף דער סומע פון 500 — 1000 זל., וועלכע זאלען געלאזט ווערען אין גאנג ערשט נאכדעם, ווי עס וועט דורך א ספעציעלע קאמיסיע פעסטגעשטעלט ווערען, אז אויך איצט האט דער בעטרעפענדער מיטגליד געמיסברויכט מיט'ן צוטרוי פון דער פערוואלטונג.

ה' יאסקאוויטש ווייזט אן, אז דער פראיעקט וואלט געקענט אנגענומען ווערען ערשט דעמאלט, ווען אלע מיטגלידער וואלטען זיך געפונען אין זאל און אלע וואלטען דערויף איינגעגאנגען. ער ערקלערט דאס דערמיט, וואס עס זענען צוגעקומען עטליכע דרוקערייען, וועלכע זענען נאך בכלל נישט קיין מיטגלידער אין דער קארפאראציע און זיי קענען דאך זיכער טון, וואס זייער הארץ גלוסט.

ה' מאשענבערג, וועלכער איז דער פערטרויענס-מאן פון דער קארפאראציע ווענדעט זיך צום פרעזידיום-טיש, וואו עס זיצט די גאנצע פערוואלטונג מיט'ן אויסרוף: „נישט איהר האט איצט דאס ווארט, נאר זיי" און ווענדענדיג זיך צו דער גאנצער פערזאמלונג ערקלערט ה' מאשענבערג, דאס ער וועט נישט דערלאזען, אז אונטער'ן מאנטעל פון ביורא, וועלכעס האט געגעבען פיל בעסערע בעדינגונגען פאר א טייל מיטגלידער, זאלען די דאזיגע מיטגלידער עס אויסנוצען אין דער פארם פון מיסברויכען.

ה' רעזניק פערלאנגט דורכאויס, מ'זאל בינדען די מיטגלידער מיט די פארגעזעהענע פערפליכטונגען און ה' פלעק גיט נאך צו, אז א חוץ די דרוקער, זאלען אויך די אגענטען איינלייגען וועקסלען. ה' בראמבערג לייגט פאר, אז די אונטערגעשריבענע וועקסלען זאלען זיין פערפליכטעט נאר אין בעצוג נישט צו ארבייטען לענגער ווי 8 שעה טעגליך און דאס וועט שוין במילא ברענגען צו דער פערבעסערונג פון דער לאגע, ווייל דענסטמאל וועט דער דרוקער מוזען אין משך פון 8 שעה ארויסברענגען דעם אויסהאלט פאר דער אונטערנעהמונג, וועט ער במילא מוזען העכערען די פרייזען פאר דער אויסגעפיהרטער ארבייט.

ה' שווארץ לעגט פאר, אז די דרוקער, וועלכע האבען מעהר-ווייניגער גענוג ארבייט, זאלען זיך אפזאגען אין משך פון 4 וואכען אנצונעהמען ארבייט פון אגענטען און די דאזיגע ארבייט זאל דעמאלט פערטיילט ווערען פאר די דרוקער, וועלכע האבען נישט קיין ארבייט. בנוגע די נייע דרוקערייען, וועלכע האבען אויסגענוצט די יעצטיגע קאנ'יונקטור אין שייכות מיט די אויפגאבען פון דער קארפאראציע צו פערבעסערען די לאגע אין דער גראפישער אינדוסטריע, זאלען אנטקעגען זיי אנגעווענדעט ווערען די שארפסטע מיטלען.

ה' פרעזעס שייניאק ענטפערט נאכאמאל וועגען אלע פארווארפען בנוגע דער פערוואלטונג און פערלאנגט, אז די מיטגלידער זאלען מיטהעלפען אין דער גאנצער ארבייט און דאן וועט זיכער די ארבייט נישט זיין ארויסגעווארפען, און דערביי ערקלערט ער אויך, אז די פערוואלטונג וועט אויף להבא זיין קאנסעקווענט אין איהר האנדלונג בנוגע די נישט-דיסציפלינירטע מיטגלידער.

די פערזאמלונג בעשליסט: 1) אלע אגענטען-ארבייטען מוזען דורכאויס אנגענומען ווערען אין ביורא און דער דרוקער טאר דירעקט פון אגענט קיין ארבייט נישט אננעהמען; 2) עס וועלען גערופען ווערען איינצעלנע גרופען מיטגלידער, וועלכע וועלען דארפען אונטערשרייבען וועקסלען אין בלאנקא; 3) שאפען א קאמיסיע, וואס איהר אויפגאבע וועט זיין צו דורכצופיהרען סאנקציעס; 4) די פערזאמלונג גיט דער נייער פערוואלטונג ברייטע פולמאכטען אויסצונוצען אלע מיטלען, כדי צו פערבעסערען די לאגע אין דער בראנזשע און בפרט צו לעזען די אגענטען-פראגע, אויף דערמיט ווערט די פערזאמלונג געשלאסען.

סימנים פון אויפלעבונג

אפטער בעווייזען זיך לעצטענס נאטיצ[...] עס ווערען דורך די פראווינצער עסקנים בע[...] פערשידענע פראבלעמען פון דער שפאר-אק[...] זיי דינען אלס בולטער בעווייז פון אנ'אויפל[...] אויף דעם פראנט פון דער ארבייט. איבער[...] האבען מיר נאך איין פראקטישען בעווייז פון [...] דערמאנטער אויפלעבונג: דעם וואוקס פון ה[...] שפאר-אקציע אין א סך קאאפעראטיוון, ווי [...] זיך לייכט איבערצייגען. פערגלייכענדיג די סאמ[...] וועגען די צוויי לעצטע פרעמיעס-ציהונגען.

דאס זענען סמנים, אז אונזערע קאאפעראט[...] ווען פערשטייען אלץ בעסער די בעדייטונג פון ה[...] שפאר-אקציע פאר דער פערגרעסערונג פון [...] אומזאץ-מיטלען. הער ביישפיל איז דא אנשטעק[...] ווען מען זעהט און איבערצייגט זיך, אז א גרויס[...] צאהל קאאפעראטיוון איז געלונגען צו שאפען [...] די שפאר-פקדונות פערהעלטנישמעסיג גרויסע [...] זאץ-מיטלען, דאן הויבט מען אן אפצושאצען [...] איניציאטיוו פונ'ם פערבאנד און די נויטווענדיג[...] פון קולטיווירען אויפ'ן ארט די א- ג. סיסטעמ[...] שע אפשפארונגען.

מיר ווילען אונזער געדאנק אילוסטרירען [...] א קליינער טאבעלע, וועלכע ענטהאלט די סאל[...] פון פרעמירטע אפשפארונגען בנוגע 10 בענק [...] האבען זיך בעזונדערס אויסגעצייכענט אויף [...] פון דער שפאר-אקציע (אלע דאטען זענען [...] 1-טען יאנואר ה. י.):

פלאנסק — קאאפ. קרעדיט-באנק —	[...]721
סטאשאוו — קאאפעראטיווע באנק —	[...]131
גראדנע — פאלקס-באנק —	[...]765
טורעק — קאאפ. האנדעלס- און אינד.-באנק	[...]169
וואלבראם — פאלקס-באנק —	[...]475
נייסאנטש — קאאפ. קרעדיט-באנק —	[...]89
פלאצק — קאאפ. סוחרים-באנק —	[...]29
וולאצלאוועק — קאאפ. קרעדיט-באנק —	[...]785
זשאלודעק — יודישע פאלקס-באנק —	[...]33
וואדאוויצע — פאלקס-באנק —	[...]345

10 קאאפעראטיוון האבען בעוויזען אנ[...] לען א דאנק דער שפאר-אקציע 739.442 זל. [...] וועלען בכן שטעלען אלע אונזערע קאאפער[...] פאלגענדיגע פראגע:

— ווען אין אלע קאאפעראטיוון וואלט [...] געפיהרט געווארען די שפאר-אקציע מיט אנ'[...] כען דערפאלג, ווי אין די דערמאהנטע 10 בע[...] ווייסט איהר, וואס פארא ריזיגע קאפיטאלען [...] דאן געשטאנען צו דער דיספאזיציע פון אונזע[...] ווענונג?

דער פערבאנד וועט זיין אויפגאבע דערפ[...] ארגאניזירענדיג און פיהרענדיג א ברייטע [...] גאנדע פון אפשפארונג. זאלען אויך די איינ[...] קאאפעראטיווע בענק דערפיהלען זייער פליכ[...] פרובען מיט אייגענע קרעפטע צו שאפען [...] ארט די נויטיגע פינאנץ-מיטלען פאר זייער [...] ספאנסיע.

י. שאלס[...]

פערקלענערט דעם אפצאה[...]

פאר סאציאלע פערזיכערונג

דעם 15-טען יאנואר איז [...]

[...]רען א דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט וועגען [...] קלענערען די אפצאהלען פאר סאציאלע פערזיכ[...] דער דעקרעט איז גילטיג פאר דער צייט פון [...] פעברואר 1936 ביז'ן 31-דעצעמבער 1937 [...] פיהרט איין פאר די אנגעוויזענע 23 מאנאטען [...] גענדיגע פערקלענערונגען פון די אפצאהלען [...] סאציאלע פערזיכערונג: דער עמעריטור-[...] פאר ארבייטער ווערט פערקלענערט אויף 1[...] דער עמעריטור-אפצאהל פאר גייסטיגע ארב[...] (אנגעשטעלטע) — אויף 1,5 פראצ. ד. ה. [...] אפצאהל פאר עמעריטור-פערזיכערונג וועט [...] טען פעברואר אן בעטרעפען אין פערלויף [...] [...]טען נישט 8 פראצ., נאר 6,5 פראצ.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

15 יעהריג יודיש מיידעל בריהט אפ צום טויט מיט א טאפ שמאלץ דעם געליבטען פון איהר מוטער

סענסאציאנעלער פראצעס אין לאדזער קרייז-געריכט

(א) נעכטען איז אין היגען קרייז-געריכט פאר־געקומען א זעהר טשעקאווער פראצעס, אויף דער בעשולדיגונגס - באנק זענען געזעסען א יודישע פרוי מיט איהר 15-יעהריגע טאכטער. די לעצטע ווערט אנגעקלאגט אין ערמארדען איהר מוטערס „קאכאנעק".

דעם 15-טען נאוועמבער 1934, האט זיך אויף דער נארוטאוויטשא 56 אפגעשפילט אן'אוואנטורע, וואס האט זיך געענדיגט מיט'ן טויט פון דעם 30-יעהריגען פרץ עלענבערג. דעם לעצטען האט מען גע־פונען ליגען אהן בעוואוסטזיין אין דער גאס. ער איז אפגעפיהרט געווארען אין האדאנאשטשער שפיטאל און נישט קוקענדיג אויף דער באלדיגער מעדיציני־שער הילף, איז ער געשטארבען.

פארן טויט האט ער איבערגעגעבען דער פאליציי, אז איהם האט אפגעבריהט מיט קאכעדיגע שמאלץ די טאכטער פון זיין „פשיאטשולקע", די 15 יעה־ריגע חיה יונקער צוזאמען מיט חשר מוטער, דער 34 יעהריגער רבקה יונקער. דערביי זענען אנוועזענד גע־ווען די יונקערס ברידער איצעק און יחיאל שפירא און א געוויסער שלמה דזשאלאווסקי. ענדיגענדיג די מעשה איז עלענבערג געשטארבען.

דערהערענדיג די מעשה, איז פאליציי אוועק אין די יונקערס וואוינונג. היות ווי די וואוינונג איז גע־ווען פערשלאסען, האט מען געעפענט די טיר. די וואוינונג איז געווען לעדיג, נאר אויף דער פאדלא־גע האט זיך נאך געפונען דער שמאלץ-טאפ און אין בעט פעטע פלעקען פון שמאלץ.

די ווייטערדיגע אויספארשונג האט פעסטגע־שטעלט, אז דעם קריטישען טאג, איז עלענבערג גע־קומען צו דער יונקער אין דער וואוינונג, וואו ס'האט צווישען זיי אויסגעבראכען א מחלוקה. פלוצים האט די יונקער'ס 15-יעהריגע טאכטער, גענומען א טאפ מיט שמאלץ, וואס האט געקאכט, און איהם א שלייר דער געטון עלענבערג'ן, וועלכער איז געלעגען אין בעט. דער שווער-אפגעבריהטער איז אין זיינע שווערע יסורים ארויס פון בעט און אוועקגעפאלען.

די אויספארשונג האט ווייטער פעסטגעשטעלט, אז רבקה יונקער איז א צייט לאנג געווען עלענבערג'ס קאכאנקע. די לעצטע צייט האט ער אויך געוואוינט מיט איהר צוזאמען. אין פעברואר 1934, האט זיך עלענבערג ארויסגעצויגען פון זיין וואוינונג און ארי בערגעטראגען זיך צו זיין געליבטע, וואו ער האט אויך געגעכטיגט. די לעצטע נאכט איז צווישען דעם פארל אויסגעבראכען א מחלוקה, מחמת עלענבערג האט זיך געגרייט אוועקצופאהרען קיין ארץ ישראל, האט די „געליבטע" געפאדערט פון עלענבערג'ן 5 טויזענט זלאטים ענטשעדיגונג פאר איהר „צו־בראכען הארץ". די גרויסע סומע האט זי געפאדערט, ווייל זי האט געוואוסט, אז ער האט א „קניפעל".

דעם 16-טען נאוועמבער 1934 אינדערפריה, ווען עלענבערג איז נאך געלעגען אין בעט, האט ווי־דער אויסגעבראכען אן'אוואנטורע וועגן דער ענט־שעדיגונג. בעת דער קריגעריי, האט די 15-יעהריגע טאכטער חיה געכאפט שמאלץ אויף דער קיך, פלוצים האט זי א כאפ געטון דעם טאפ שמאלץ און איהם א שליידער געטון עלענבערג'ן אין בעט אריין, ער איז אן'אפגעבריהטער ארויס אין גאס און גע־פאלען.

נעכטען איז פארגעקומען דער פראצעס. היות ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די ברידער שפירא און דזשאלאווסקי האבען אין דער טאט נישט גענומען קיין אנטייל, זענען צו פעראנטווארטליכקייט צוגעצויגען געווארען די מוטער און די טאכטער.

נאכ'ן אויסהערען די עדות און די אדוואקאטען, איז דער פראצעס איבערגעריסען געווארען ביז פרייטאג.

מארגעז און איבערמארגעז
סענסט נאך בעקומען א לאס צו דער 1 קלאס
אין דער גליקליכער קאלעקטור פון
KAFTAL
Łódź, ul. Piotrkowska 54.

ערב א קאנפליקט אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע

ארבייטס-אינספעקטאר בעמיהט זיך דעם סכסוך צו ליקווידירען

(א) נעכטען איז ביים ארבייטס - אינספעקטאר פארגעקומען א קאנפערענץ פון פערטרעטער פון אלע ארבייטער - פעראיינען פון דער טעקסטיל - אינדו־סטריע. אויף דער קאנפערענץ זענען בעהאנדעלט גע־ווארען די פאסטולאטען פון די טעקסטיל - ארביי־טער פעראיינען. די רעדנער האבען ערקלערט, אז זיי ווילען נישט דערלאזען צעברעכען דעם קאלעקטיווען אפמאך.

ס'איז אויך אנגעוויזען געווארען, אז צוליב דעם נישט האלטען דעם קאלעקטיווען אפמאך, האט זיך די צווישען-פעראיינס - קאמיסיע געווענדעט מיט א בריף צו די אינדוסטריעלער און ביז איצט איז קיין ענטפער נישט געקומען. מחמת דעם קאן קומען צו א קאנפליקט מיט די אינדוסטריעלער.

דער ארבייטס-אינספעקטאר, אויסהערענדיג די פאסטולאטען פון די ארבייטער, האט פערשפראכען, אז ער וועט טון אלץ צו ליקווידירען דעם קאנפליקט אין שייכות דערמיט וועט דעם קומענדיגען מיט־וואך פארקומען א געמיינזאמע קאנפערענץ מיט פאר־שטעהער פון דער טעקסטיל - אינדוסטריע, אויף וועלכער דער אינספעקטאר וועט די פאבריקאנטען בעקענען מיט די פאדערונגען פון די ארבייטער.

רהיט זיך פאר דער „גבאי'טע"

זי אפערירט ווייטער נאאיווע מענשעז

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, געהט אין אונזער שטאט ארום אן'אפעריסטקע, וועלכע שטעלט זיך פאר אמאל פאר א „קאנטראלערקע" פון דער גמינע. אמאל קומט זי אנזאגען א בשורה וועגען א „בעזוך פון א רייכע מוהמע פון אמעריקע". און בינ-לביני איז זי בודק דארט וואו מ'דארף און נעהמט צו וואס ס'קומט איהר אונטער דער האנד. אזוי האט זי די לעצטע טעג „בעארבייט" אן'אלט יודיש פארפאלק אויף דער פעפער-גאס. פערגאנגע־נעם דאנערשטאג איז זי געקומען אלס „קאנטרא־לערקע" פון דער קהלה צו א געוויסער ווייצמאן אויף גדאנסקא 16 און האט אזוי לאנג „קאנטרא־לירט" ביז.... זי האט צוגענומען עטליכע גילדענע אוירינגלעך.

איצט טיילט מען אונז מיט וועגען א נייע אפע־רע פון דער זעלבער „גבאי'טע". דאסמאל איז גע־פאלען אלס קרבן אן'אלטער יודישער ארימאן, און ביי איהם צוגענומען 200 זל., וואס ער האט צו־זאמענגעקליבען פון נדבות.

פערגאנגענעם פרייטאג איז דער 72-יעהריגער זקן יעקב שלמה מאנטשיק פון וואלבארסקא 40 אפ־געשטעלט געווארען פון א פרוי, וועלכע האט איהם אנגעזאגט די בשורה, אז זיינער א ברודער האט גע־וואונען אויף דער לאטעריע. צוליב דעם גליק, וואס האט איהם געטראפען, וויל דער ברודער איהם גע־בען שטיצע 31 זל. א וואך. און היות ווי דער ברודער וועט איהם באלד בעזוכען, עצה'ט זי איהם, ער זאל באלד אהיימגעהען איבערטון א ריין העמד.

דער זקן דערהערענדיג די בשורה, האט נעפאלגט די עצה, און צוזאמען מיט דער בשורה - אנזאגערין געגאנגען אהיים איבערטון זיך. בעת דער אלטער איז געווען פערנומען ביים איבערטון זיך, האט זיך דערווייל די „גבאי'טע" „מרחם" געווען אויף א מופע, וואו ס'איז געווען בעהאלטען 200 זל., וואס דער אלטער האט צוזאמענגעקליבען פון נדבות און איז נעלם געווארען.

מירווארענען פאר דער דאזיגער „גבאי'טע", וואו זי וועט זיך נאר ווייזען, דארף זי פערהאלטען ווערען.

פריילייז הינדע—א קרבן פון דער „ראסען-טעאריע"...

כאכט אפ איהר רישארד מיט א משיניק קאכעדיג וואסער

(א) אין דער וואוינונג פון דער 22-יעהריגער הינדע בוכוואלד (מאסארסקא 22), האט זיך נעכ־טען אפגעשפילט א טראגישע אייפערזוכטס-סצענע.

די פריילין הינדע האט געפיהרט א ליבע מיט א בחור. מילא, דאס איז נישט קיין נייעס, אז א מעדעל פערליבט זיך אין א בחור, איז אבער די צרה, וואס דער בחור היסט רישארד שטענצעל (הער „נאמען" אליין, איז א בולט'ער בעווייז. אז ער דאוונט נישט אין „האלצענעם שטיבעל"....).

ביז איצט האט דאס פארעל געלעבט בשלום. לעצטענס איז צווישען זיי אדורכגעלאפען א שווארצע קאץ (אין געשטאלט פון ראסען-טעאריע) און דער שלום איז געשטערט געווארען.

נעכטען איז צו דער פאנגע הינדע געקומען דער חתן ר' רישארד און ערקלערט, אז צוליב „געוויסע טעמים" מוז ער מיט איהר איבעררייסען, נאר מעשה דזשענטעלמען, איז ער געקומען זיך מיט איהר גע־זעגענען.

דערהערענדיג די מעשה, איז הינדען געשלאגען ס'בלוט אין קאפ אריין, און זי האט דעם קאכאנעק אפגעבריהט מיט א טשייניק קאכעדיג וואסער, איהם האט די פאנטאזיע פערבאנדאזשירט דיוואונדן און די פערראטענע הינדע איז פערהאלטען געווארען.

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28, טעל. 120-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
פעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אווענד
זונטאג און חגאות פון 9—1

Dr. med. H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע
און געשלעכטס-קראנקהייטען
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעלעפאן 141-32
עמפאנגס-שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אוונט.

צווערשט בעטויבעז און דערנאך שעכטעז...

אזוי האט מען דעם זונטאג געלערנט אויף א זונטאג-סעודה'לע

(א) בעת א זונטאג-סעודה'לע, האט אין דער וואוינונג פון אירענא סאכאצקא (קאלאווא 4) אויס־געבראכען א געשלעג, עולם האט זיך געכאפט צו ערשט צו שטעקענס און שפעטער צו די מעסער'ס (לויט דער מאדאם פריסטאראווא'ס שלחן-ערוך...) דער סוף איז געווען, אז צוויי פערשוינען: אנטאן בייער און יוזעף קלאס זענען צעהאקט געווארען אויף קרעפעל-פלייש.

פעברואר

זון-אויפגאנג	6.21
זון-אונטערגאנג	4.55

מאנטאג, 18 פ"ה שבט תרצו

זונאב פאבאר-קאמיס'ע

וועד דארף זיך צו שטערען

(א) דעם 28. ד. ח. 8 פריה וועט אין לאקאל ...אווער 165 אנהויבען אמטירען די צוגאב־... קאמיסיע.

...טעלען דארפען זיך די פאבאראוצעס פון ...אג 1914 און עלטערע, וועלכע האבען זיך ...ן איצט נישט געשטעלט צו די פאבאר־קאר ...ן שטעלען דארפען זיך די פאבאראווצעס, ...איגען אויפן שטח פון די 1, 4, 6, 7, 10, 12 ...ו 14-טער פאליציי - קאמיסאריאטען און האר ...האלטען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון ...מישער סטאראסטווע.

אפטייקעז.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט בייגאכט דיזשורירען: י. קאהאנע ...אווסקיעגא 80), ס. טראווקאווסקי (בזשעזשי־... 56), י. קאפראווסקי נאוואמיעיסקא 15), מ. ...בלום (שרודמיעיסקא 21), מ. בארטאשעוויסקי ...רשאווער 95), ל. טשינסקי (ראקיטשינער 53), ...מאטשינסקי (קאנטנע 54), י. שיגיעצקא ...ער 59).

צוליב די שנייען

...ערשפעטיגען די אויטאבוסען

(א) צוליב די לעצטע שנייען, זענען פערשיט ...ן די וועגען, וואס בעשווערט די קאמוניקאר ...י אויטאבוסען קומען אן מיט פערשפעטיגונג. ...ר זעלבער סיבה, קומען אן ווייניגער פויער־...ן די דערפער מיט לעבענסמיטעל פראדוקטען.

...פרוי וואס האט זיך געסמ'ט אין קרייז-געריכט

...נעכטען אין שפיטאל געשטארבען

(א) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, איז ...-15-טען ד. ח. א פרוי בעגאנגען זעלבסטמארד ...ן פון קרייז-געריכט. ביז איצט האט מען ...נעוואוסט ווער די פרוי איז. נעכטען איז זי ...שפיטאל געשטארבען, ס'איז פעסטגעשטעלט גע־...ן, אז די פרוי איז די 30 יעהריגע יהודית ...ן, פון באלוטער מארק 6, די סבה פון זעלבסט־...ד איז-נויט.

...סגעליטשט און צובראכען די פיס

...אומגליקספאל מיט א יודישער פרוי

(א) אויף לימאנאווסקיעגא האט זיך אויסגע־... די 55-יעהריגע אסתר קעלנער פון לימאנ־...סקיעגא 11. די פרוי איז געפאלען אזוי אומ־...ך אז זי האט צובראכען די פיס און פער־...ט אין קאפ. אין א שווערען צושטאנד איז ...געפיהרט געווארען אין שפיטאל.

...געפונען א פערפרוירענעם בעטלער

(א) אונטער שעראדז האט מען געפונען דעם ...ן קערפער פון דעם 54-יעהריגען בעטלער יו־...ווסקא. ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען איז ...טער געלעגען פערשיט אין א בארג שניי.

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16
היינט פרעמיערע!
די פרעהליכסטע מוזיקאלישע קאמעדיע
פון פוילישער פראדוקציע א. נ.
„WACUŚ"
אין די הויפט-ראלען:
Adolf Dymsza
Jadzia Andrzejewska
Ćwiklińska

„זשידזשי דא פאל־עסטיני"

שרייען קריסטליכע שילער און בעווארפען מיט שטיינער יודישע יונגעלייט אויף דעם גליטש־פלאץ אין פאניאטאווסקי־פארק

די אנטיסעמיטישע „תורה" דרינגט זעהר שנעל אריין אין די קעפ פון דער פוילישער שול־יוגנד. די לעצטע צייט טרעפט זעהר אפט, וואו קריסטליכע שילער בעפאלען יודישע און מאכען נאך די זעלבע „קונץ", וואס די ענדעקישע סטודענטען אויף די הויכשולען.

אזא אנטיסעמיטישער ארויסטריט פון שילער פון א היגער שולע איז פארגעקומען אויף דעם גליטש־פלאץ אין פאניאטאווסקי־פארק.

נעכטען פארמיטאג, בעת דער יודישער יונגער־מאן מיכאל טרוימאן און לובא גארדאן (ביידע פון שרודמיעסקא 44) האבען בעטרעטען דעם גליטש־פלאץ אין פאניאטאווסקי־פארק, זענען זיי בעגעגענט געווארען פון א גרופע קריסטליכע שילער, וואס זער נען געווען אונטער דער אויפזיכט פון א לעהרער מיט געשרייען און זלזולים „זשידזשי דא פאלעס־טיני", און העהביי האבען זיי דעם יודישען יונגע־מאן און דעם מעדעל בעווארפען מיט א האגעל שטיי־נער. אויף דער אינטערווענץ ביים לערער, פארוואס ער האמעוועט נישט זיינע תלמידים, האט דער לעצ־טער מיט א שמייכעלע געענטפערט:

— „כ'קען די קינדער נישט שטערען!..."

דער יונגערמאן און דאס פריילין זענען געווען געצוואונגען צו אנטלויפען. העהביי איז א יודישע פרוי פערוואונדעט געווארען מיט א שטיין אין א פוס.

מיר ווענדען זיך הערום צו דער שטאט־פערוואל־טונג. א סוף צו מאכען צו דער כוליגאנעריע פון דער צעבאליעוועטער שול־יוגענד און צו זיכערען די רוה אויף די עפענטליכע פלעצער און שטאטי־שע פארקען.

קליינער פעליעטאן

דער אפגעשפארטער גחו[...]

די „אובזפיטשאלניעי" האט, אויף [...] ארדענונג פון מיניסטארען־ראט, [...] פערקלענערט די אפצאהלען פאר [...] דינערשאפט: פון איצט אן בעטרעפט [...] צאהל פאר א דינסטמיידעל נאר 2 [...] גראשען, בעת אמאל — 3 זל. מיט [...] (פון דער [...])

— אט אזוי — זאגט שמיל־שמעלי [...] פערשטיי איך! ס'איז נישט בלויז אנשיק[...] גזירות אויפן בירגעם בירגער! נישט בלויז [...] און צאהל, רחמנא יצילנו, נישט נאר [...] דעם טייסטער און צייל, און טרייסעל [...] שענעס, ווי צו תשליך, א שטייגער, [...] טראכט פונדעסטוועגען אויך ווי אזוי [...] בירגער ענטקעגנצוקומען און געבען [...] ליבקייט, ער זאל זיך קאנען לאזען [...]

די וועלט, ווייזט אויס, עקט זיך נאך [...] ס'איז נאך נישט אלץ אזוי שלעכט, ווי [...] און ווי מען זאגט.

ס'זענען נאך פאראן גוטע מענשען [...] גוטע מיניסטארען אויף דער וועלט, [...] נישט צוזשהען ווי די מענשען [...] בהמה [...] בן אדם — אקס מוטשעט זיך, בעת מען [...] איהם מיט פערשידענע האמערס און [...] טארדעס איבערן קאפ!

ס'איז אויך נישט אזוי שרעקליך [...] פל זמן ער ווערט אלץ ערגער, און ער [...] נאך ערגער ווערען....

ס'א סימן, אז דער קריזיס איז נישט [...] זאך, ווארום — בלויז א טויטע זאך [...] הכלל, און מיט איין ווארט — זאגט [...] קי — עס רוכשוועט זיך ביי אונז!... מען [...] דאך, גאטרצורדאנק, ביי אונז לייכטער [...]

אט וועלען אפשר ביי אונז די אמת'ע [...] ליכע בהמות שוין מעהר נישט געשאכט[...] נאר מ'וועט זיי צעטרעמאסקען די מוחו[...] גערהייט און פאוואליע... ליטיש.... [...]

און צווייטענס, האט איהר טאקע [...] בשורה וועגען דער בילינער געווארענע[...] פיעטשאלניע". וואס וועט פון איצט אן [...] ספק מאכען פאר איטליכען מעגליך צו [...] דינסטמיידעל אין שטוב! (א קליינינקייט [...] בלויז 2.99 „אובעזפיעטשאלניע!" ס'איז [...] זול, אזא בילינקייט, אז ס'איז א נחת, [...] לעבט אויף דער וועלט! ערשט איצט וועט [...] סען, וואס א לעבען הייסט!

און טאמער — זאגט שמיל־שמעלי — [...] אייך קשה, הלמאי 2.99 און נישט [...] טא פארשטיי איך נישט, וואס די [...] אייך אזוי קשה?!.. וואס — זאגט ער — ווייסט דען נישט, ס'ארא ראליע אין [...] שפילט איצט דער גראשען?! וואס'[...] ער — איהר זעהט עפעס אפט א לענגער[...] שען פאר די אויגען?!

און נאך א זאך: צי ווייסט איהר, [...] גראשען וועניגער קאן אויפטון?!

אט — זאגט ער — האבען די אמעריק[...] יאהרען־יאהרען צוריק אויפגעהערט צו [...] שטרייכעלעך אויף די „זיבענס"... טא ווי[...] אז דער גאנצער אמעריקאנער שוואוויל[...] זיך פון דעם רייכטום, וואס איז אנגעוו[...] ווארען א דאנק אט־א־די נישט געמאכטע [...] לעך?! אזוי פיל טינט איז אפגעשפארט [...] נו, און אז איהר ווייסט, טא פרעגט [...] קשיות!

שמיל [...]

געדענקט! אייער גליקליכער טאג דערנעהנטערט זיך,

דעריבער קויפט שוין א לאס נור אין דער איבעראל בעוואוסטער און גליקליכער קאלעקטור פון

I. H. Littman

לאדז, פיעטריקאווער 32, טעל. 144-72 און 244-69

דורך אונז קענט איהר געווינען

1.000.000 זל.

די הויפט־דירעקציע פון דער מלוכה־לאטעריע שענקט די ה"ה שפילער א ספעציעלע צוגאב־מתנה דורך דער נאך־וואקאציע־ציהונג אין א־נ'ערך פון

500.000 זל.

אכטונג ה"ה שפילער! מיר געבען מיר אייך איבער א ליסטע פון די געווינסען, וואס רעדט פאר זיך און דאס וועט אייך איבערצייגען, אז קויפען זאלט איהר א לאס ביי אונז:

אויסצוג פון די לעצטע געווינסען פון אונזערע גליקליכע לאסען:

זל.	אויף נומער	זל.	אויף נומער
300.000	42630	300.000	26014
50.000	144482	50.000	101750
15.000	182813	15.000	95652
15.000	36938	15.000	138923
10.000	25227	10.000	74729
10.000	5685	10.000	74736
10.000	25230	10.000	74742
10.000	26004	10.000	113580
10.000	60939	10.000	136222
10.000	42615	10.000	12087

און א סך, א סך אנדערע צו 2.000, 3.000, 5 000 א. ז. וו.

די ציהונג פון דער 1־טער קלאס 35־טער מלוכה־לאטעריע קומט שוין פאר דעם 20־טען ד. ה. כל הקודם זכה!

דער וועג צום גליק — דורך [...] קאלעקטור.

2712 אפמאכען מיט לערן־יונגלעך

זענען רעגיסטרירט געווארען אין דער האנדוו. קאמער

די לאדזשער האנדווערקער־קאמער האט אין יאהר 1935 רעגיסטרירט 2712 אפמאכען מיט לערן־יונג־לעה. אין פערגלייך מיט'ן יאהר 1934 איז די צאהל אפמאכען געוואקסען מיט 10524 אדער מיט 62 פראצענט, די צאהל אפמאכען אין אלע פאכען איז געוואקסען מיט 60 ביז 100 פראצענט.

דריי רוצחים פאר'ן געריכט

(א) פארן קרייז־געריכט זענען נעכטען געשטאנען דריי באנדיטען ווי: יאחמאקאווסקי, עדוואַרד סטאניסלאווסקי און יעזשי קופיעווסקי, וועלכע האבען דעם 29־טען סעפטעמבער 1935 אין פאביאניץ ערמארדעט דעם פאביאניצער איינוואוינער שקאלא און שווער פערוואונדעט א צווייטען.

דער אורטייל וועט ארויסגעטראגען ווערען פריי־טאג.

די קהלה זוכט

די שוועסטער פון ה' שמעון פיינקוכען, וועל־כע וואוינט זייט עטליכע יאהר אין פאריז, ווערט געבעטען צו מעלדען זיך אין דער קהלה, פאמארסקא 18 אין א פריוואטער אנגעלעגענהייט אין די שעה'ן פון 1 ביז 3 נאכמ.

זעלבסטמארדען

(א) אויף ניעצאלא גאס 48 איז דער 32־יעה־ריגער סטעפאן פאסטאווע בעגאנגען זעלבסטמארד, איבערשניידענדיג זיך די אדערן פון דער האנד.

אויף מאלא 37 האט דער 52־יעהריגער לודוויק פאלמאווסקי זיך גע'סמ'ט מיט זאלץ־זויערע.

אין ביידע פאלען האט די פאגאטאוויע געגעבען הילף.

אונטער די רעדער פון א לאסט־אויטא

(א) אויף פאביאניצקא גאס איז איבערגעפאה־רען געווארען פון א לאסט־אויטא די 42־יעהריגע מאריאנא קושינסקא פון קארפאצקא 28. אין א שווערען צושטאנד איז זי אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל. געגען שאפער איז צוזאמענגעשטעלט גע־ווארען א פראטאקאל.

אנ'אונטערגעווארפען קינד

(א) אויף זאוואדזקא 9, האט מען געפונען אנ'־אונטערגעווארפען קינד א יונגעלע פון 6 חדשים. דאס קינד איז אפגעפיהרט געווארען אין שטאטישען פינ־דעל־הויז.

א געלעגענהייט פאר אינדו־סטריעלער און סוחרים

אויספלוג אויף די גרויסע ירידן אין

פראג און וויען

פון 3־טען ביז'ן 10־טען מערץ ד. י.

פרייז 3־טע קל. 179 זל.

„ 2־טע קל. 219 זל.

איינשרייבונגען ביז'ן 28־טען פעברואר.

אנמעלדונגען נעהמט אן

„ארביס"

לאדז. פיעטריקאווער 18

טעל. 249-40.

אויפן דערנער־וועג

שפאנענדער סענסאציאנעל־עראטישער ראמאן

37)

— אבער, אבער... — האט רעדל געענטפערט — איך שרייב נאך היינט אן וועגען דעם עטליכע געהיימע בריף קיין ווארשע.

ווען מילער איז ארויסגעגאנגען, האט רעדל'ס געזיכט זיך לייכט צושמייכעלט. ער האט פאמעליך צוריסען די בריף, וואס ער האט פריהער געוויזען מילער'ן, און די שטיקלעך צוריסענע פאפיר אריינגע־ווארפען אין אויוען אריין. נאכדעם האט ער ארויס־גענומען פון דער הינטערשטער הויזען־קעשענע א בלוי בייגעלע פאפיר און עס גענומען לייענען. זיין געזיכט האט ארויסגעוויזען א מאדנע אומרוהיג־קייט. די אויגען האבען העל געגלאנצט און דער בליק זיינער איז אלע מינוט געפאלען אויף דער אריינ־גאנגס־טיר, ווי ער וואלט מורא געהאט אז מ'זאל נישט פלוצלונג אריינגעהען...

ס'האט זיך דערהערט א קלאפ אין דער טיר. רעדל האט לייכט אויפגעציטערט, בליץ־שנעל אריינ געלעגט דאס בלויע בייגעלע פאפיר צוריק אין דער הינטערשטער הויזען־קעשענע און, איבערבויגענדיג זיך איבער די פאפירען אויפ'ן שרייב־טיש, האט ער א זאג געטון:

— אריין! ביטע!

— 40. —

ס'איז אריינגעקומען רעדל'ס געהילף־אפיציר און אריינגעבראכט די מא־גען־פרעסע.

— הער פאלקאוניק, איהר זענט שרעקליך בלאס. וואס איז אייך? — האט דער אפיציר פער־וואונדערט געפרעגט.

— עס, נארישקייטען... איך פיהל זיך עפעס נישט געזונט, — האט רעדל ערקלערט — האט איהר דא אלע צייטונגען?

— יא, הער פאלקאווניק.

— און די אויסלענדישע?

— נישט אלע. פון רוסלאנד איז בלויז א גע־קומען די „ריעטש".

— נו, גוט, א דאנק!

דער אפיציר איז ארויס און רעדל איז יו־דער געבליבען אליין. ער האט גענומען זוכען צווישען די צייטונגען און ארויסגענומען די „ריעטש". ער האט אפילו שוואך בעהערשט די רוסישע שפראך, אבער ער האט פונדעסטוועגען פערשטאנען, וואס ער לייענט.

רעדל האט צושפרייט פאר זיך די רוסישע צייטונג און גענומען זוכען מיט די אויגען. ער האט לאנג געזוכט, ביז זיין אויג איז געפאלען אויף א קליינעם אנאנס:

„פעטער סעריאזשע, קום גלייך אהיים. די מוטער בענקט נאך דיר און דארף דיך האבען. דיין קאליא".

רעדל'ס פנים איז געווארען ערנסט. ער האט צוזאמענגעצויגען די ברעמען און גענומען בייסען די אויבערשטע ליפ.

— צום טייוועל! — האט ער ארויסגעברומט.

דער „הערר דיטריך".

פאר'ן האטעל „סאוואי" אין ווארשע איז גע־בליבען שטעהען א דראזשקע, געשפאנט אין צוויי פערד. פון איהר איז אויסגעשטיגען א הויכער, דיקער הער מיט א לאנגער, גרויער בארד און דיקע גרויע ברעמען. די לאנגע ווייסע בארד האט דעם אלטען מאן צוגעגעבען א פאטריארכאלען אויסזעהן־ ער איז מיט גענוג שנעלע יוגענדליכע טריט ארויף אויף די טרעפ פון האטעל און דער האטעל־דינער האט איהם נאכגעטראגען א קליינע וואליזקע.

דעם דאזיגען אלטען הער האט מען שוין גע־קענט אינ'ם האטעל. ער איז שוין דא געהאט איינ־געשטאנען אמאל צעהן. די בעדינער פון האטעל האבען איהם גערופען „דער הער דיטריך", און געוואוסט, אז ער איז א רייכער סוחר פון בערלין, וואס קומט קיין ווארשע איינקויפען רוסישע וואוילי־קעס. „דער הער דיטריך" איז אין האטעל „סאוואי" געווען דער אנגעזעהענער גאסט. ער האט געהאט א ברייטע האנט און פלעגט געבען צו 10 און אפילו צו 15 רובעל טרינק־געלד. ס'איז דעריבער נישט קיין וואונדער, וואס דאס אנקומען פון דעם „הער דיטריך" האט ארויסגערופען ביי די האטעל־דינער אנ'אמת'ע פרייד און זיי האבען געטאנצט ארום איהם ווי ארימע קרובים ארום א רייכען פעטער.

נאכדעם האט זיך דער „הער דיטריך" פער־שלאסען אין זיין צימער און ארויסגענומען פון זיין וואליזקע פערשידענע ווינען און ליקערען, ער האט עס אוועקגעשטעלט אויפ'ן טיש און זיך גע־שפיגעלט אין די קאלירטע פלעשלעך.

זיינע אויגען, וואס האבען געברענט מיט א יוגענדליכען פייער, האבען זיך מאדנע אפגעשלאגען אן דער ווייסער, לאנגער בארד און די דיקע ברע־מען. ער האט זיך אוועקגעלייגט אויף דער ווייכער קאנאפע און זיך גענומען הוידען אויף איהר, ווי א יונג קינד.

ער איז אזוי געלעגען עטליכע שעה. נאכדעם האט ער א קוק געטון אויפ'ן זייגער, איז שנעל אראפגעשפרונגען פון דער קאנאפע און זיך אוועק־געזעצט שרייבען. ער האט דאס אנגעשריבענע אריינגעלייגט אין א קאנווערט, דעם קאנווערט זארג־פעלטיג פערקלעפט און א דריק געטון ביים קנע־פעל [...]אין דער וואנט.

ס'איז אריינגעקומען דער דינער.

— טראגט דעם דאזיגען בריף אוועק אויף מארשאלקאווסקא 84, צום הער מאקסימאוויטש.

דער דינער האט גענומען דעם בריף און איז אוועק. אין א שעה ארום האט איינער פון די די־נער ארויסגערופען דעם „הער דיטריך" [...] לעפאן. דער טעלעפאן האט זיך געפונ[...] זונדער צימערעל און דעם געשפרעך [...] נישט געקענט הערען.

פונדעסטוועגען האט דער „הער דיטר[...] אמאל נאכגעקוקט צי די טיר פון צימ[...] גוט פערמאכט. נאכדעם האט ער גענומע[...] לעפאן טרייבעל און זיך געסטארעט מיט [...] צו פערשטעלען דאס מויל, אז דער קלאנ[...] וויט נישט הערען.

— העלא! יא... איך... היינט געקו[...] טייוועל! וואס זענען דאס פאר א דרינגענד[...] אהא... אזוי גאר? איך וועל באלד קומ[...] צי איז דער באדען זיכער? איך האב ה[...] דרוק, אז דארטען זענען פערהאן צופיל [...] ביין, ביין, איהר האט א טעות, איך [...] שטענדיגע זיכערקייט... יא, פולשטענדיג[...] קייט... קיינער נישט? כא־כא־כא — [...] אנ'אלטער פוקס, איך קען זיך בעסער [...] אויף אזעלכע עניבים... וואס, איהר [...] קיין יונגער פוקס?... נו, שפאס אין [...] אלזא, אין א האלבער שעה ארום [...] יאצקאווסקי צוקערניע... א בעזונדער[...] נעט... נו, געוויס... איהר דארפט שוין [...] ווארטען... יא, איך האב אייך פערגעסען [...] — איהר זייט אויך, זוי אלעמאל, אין [...] קע?... גלענצענד! צום יודערוניהען!

דער „הער דיטריך" איז צוריק ארי[...] אין צימער, האט זיך פיין צוגעקעמט [...] אפגעפוצט דעם אנצוג, עטליכע מאל [...] אין שפיגעל און צופרידען געשמייכעלט [...] וואלט פון זיך הנאה געהאט... נאכדעם [...] אויפגעעפענט איינע פון די פלעשלעך [...] זיך אנגעגאסען א פולע כוסה פון רויט[...] ליקער. ער האט עס געטרונקען פאמעליך [...] אפגעווישט די בארד פון די פעטליכע [...] וואס זענען אויף איהר געבליבען פון [...] צוריק פערשטאפט די פלאש.

(פארטזעצונג קומט)

טעאטער
„ראמאיטאשטשי"
ציגעל־גאס 27.
דיר: ה. צעלמייסטער.
קאסע: בילעטן צו בעקומען פון 11—2 און פון 5 נאכמ. ביי דער קאסע.

היינט 9 אוונט
יצחק נאזשיק׳ס רעוועלאציע־אויפפיהרונג
סערטיפיקאטן

אכטונג!!
צוליב דעם, וואס אין גיכען ענדיגט זיך דער ווינטער־סעזאן און די „תל־אביב"־טרופע איז אנגאזשירט קיין אויסלאנד — ווערען די טעג שוין פאר־ענדיגט די גאסטשפילען אין „ראמאיטאשטשי".
געניוער׳ס לייענט מארגען!!

[...]געז אפשאפען דעם הנהלה ברוק־שטייער

דעלעגאציע פון ראד־פערקעהר־פעראיין איז מאגיסטראט

[...] שייכות מיט דעם פראיעקט אפצושאפען [...]הנחה־ברוק שטייער פון נומערן אויף די וועגען, [...] דעלעגאציע פון צענטראלען ראד־פערקעהר־[...] און לאדז (פילסודסקיעגא 43) אפגעהאלטען [...] פון מאגיסטראט מיט׳ן נאטשעלניק [...] און די לייטערס פון דער שטייער־אפ־[...] נאסאס, ראזנער און רעפערענט ענקע. מצד [...] ראד־פערקעהר פעראיין האט זיך אין דער דע־[...] באטייליגט: פרעזעס אהרן גראסמאן, וויצע [...] אינזש. יאקיש, מ. גארפינקעל, י. וועקסלער, [...] שטשאראווסקי, רישארד יעסקע און סעקרע־[...] באלינסקי. מצד דעם פוילישען דראשקעדבע־[...] קהאיין: פרעז. קאטשמארעק און פיליפטשיג־[...] די סעזאנאווע זאמד־וועגען: ה׳ ביאלעק. [...] דעלעגאציע האט אנגעוויזען, אז דער ביז־[...] הנחה־שטייער מוז ווייטער בלייבען ווי ביז [...] ווארום די לאגע אין ראד־פערקעהר איז איצט [...] שווערינע. די דראשקאזשעס פאהרען אהיים [...] ארומשלעפען זיך איבער דער שטאט אהן

א פעהדיגטן נראשען. דעריבער וואלט נעגען די מענשען בעגאנגען געוואָרען א גרויסע אומרעכט, ווען ס׳זאל אפגעשאפט ווערען דער ביז־איצטיגער הנחה־ברוק־שטייער.

דער נאטשעלניק, אויסהערענדיג די וואונשען פון דער דעלעגאציע, איז נאכגעקומען די פאר־לאנגען די דאזיגע הנחה וועט אבער נאר הל זיין אויף די, וואס קאנען בעווייזען א פעראיינס - בעשייניגונג, אז זיי לעבען פון דעם פאך. די נומערן מוזען ווערען אויסגעקויפט שפעטסטענס ביז׳ן 15־טען מערץ ה.י.

די גאסט־שפילן פון מאריס שווארץ׳ס קונסט־טעאטער איז לאדז

די ידיעה פון קומען פון מאריס שווארץ׳ס קונסט־טעאטער קיין לאדז, האט ארויסגערופען גרויס אויפזעהן ביי די היגע טעאטער־בעזוכער.

מיט ניגער און אומגעדולד ווערט ערוואַרט די פרעמיערע פון יאשע קאלב, וועלכע קומט פאר קו־מענדיגן מיטוואך, ד. 26 ה.ח. אין טעאטער „ראמאיטאשטשי", וואו דער שעפער און גרינדער פון ניו־יארקער קונסט־טעאטער שפילט אלס ניעשאווער רבי.

דיר. אברהם לעווינסאן פאהרט היינט אב נאך ארץ־ישראל

אונזער בן־עיר אברהם לעווינסאן, דירעקטאר פון קרן־היסוד אין פוילען איז היינט עולה קיין ארץ ישראל. אין צוזאמענהאנג דערמיט ארדענט היינט איין דער צ. ק. פון דער „התאחדות" פארטיי אין ווארשא א באנקעט אין „פיקאדילי".

מצד דער לאדזער התאחדות־פארטיי איז צום דערמאנטען געזעגנונגס - באנקעט ארויסגעפאהרען די ה״ה: ד״ר ז. עלענבערג און ג. ליכטענשטיין.

א חוץ דעם איז ארויסגעשיקט געוואָרען א גרויסע צאהל טעלעגראמען און בריף פון פארטיי־חברים און פריינד.

לאווערקאט פון „מוסד ביאליק"
איז „תרבות"

אין אונזער שטאט ווייזט איצט דער ה׳ יוסף אויר, וועלכער האט געענדיגט דעם יודאאיסטישען פאקולטעט פון דעם העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים. ה׳ יוסף אויר האט זיך זעהר אויסגע־צייכענט מיט זיינע ארבייטען אויפ׳ן געביט פון יודישער פילאזאפיע און בעקומען זעהר פיל אויס־צייכנונגען. לעצטענס — עשרה בטבת, איום טאג פון חיים נחמן ביאליק׳ס געבורטסטאג האט ער בע־קומען די פרעמיע פון „מוסד ביאליק".

אויסנוצענדיג די דאזיגע געלעגענהייט, וואס דער חשוב׳ער גאסט ווייזט ביי אונז אין שטאט, האבען „תרבות" און די געז. דורשי האוניברסיטה העברים איינגעלאדענט דעם ה׳ יוסף אויר, אז ער זאל האלטען אויך א פארטראג פאר דעם העברעאי־שען עולם אין אונזער שטאט. די טעג וועט דער דא־זיגער רעפעראט פארקומען.

1200 שוסטער־ארבייטער און שטעפער׳ס
האבען נעכטען געווארפען די ארבייט

(א) נעכטען האט אויסגעבראכען א שטרייק פון די שוסטער־ארבייטער. צום שטרייק זענען אויך צו־געשטאנען די שטעפערס. נעכטען האבען געשטרייקט 1200 שוסטער - ארבייטער און שטעפערס. 1800 האבען די ארבייט נישט איבערגעריסען. דער פער־לויף פון נעכטיגען טאג איז געווען א רוהיגער.

גנבות

(א) פון רייכהאלד ק׳ס וואוינונג (פעטריקאווער 71), האבען גנבים צוגענומען א דאמען־פאלטען אין דער ווערט פון 180 זל.

— ביי פאוועל קיסקער (וואולטשאנסקא 137) האבען גנבים צוגענומען ראווערן אין דער ווערט פון 400 זל.

— אין דער וואוינונג פון רעלא זיידלער (נאר־רוטאוויטשא 23) האבען זיך ארייגבעקומען גנבים און צוגענומען וועש אין דער ווערט פון 200 זל. די גנבים ווערען געזוכט פון דער פאליציי.

וואס א גנב פערשמעקט אלץ

(א) פון די העקלאמע - קעסטלעך ביים קינא „אמאר", (פאמארסקא 89) זענען די לעצטע טעג כסדר ארויסגענומען געוואָרען די פאטאגראפיעס. נעכטען זענען די דאזיגע פאטאגראפיע - אמאטארען פערהאלטען געוואָרען, דאס זענען איגנאץ וואלטשעק און טאדעאוש טאמטשעק.

די קאלעקטור
פ. ברייטשטיין,
פיעטריקאווער 14
האט מנדב געווען 10 פראצענט פונם פריון פאר ישיבת חכמי לובלין. יעדער יוד, וואס שפילט אויף דער לאטעריע דארף דעריבער קויפען א לאס נאר אין ברייטשטיינס קאלעקטור, ווייל אזוי ארום שטיצט ער אומדירעקט די ישיבת חכמי לובלין. געדענקט, פון יעדען פערקויפטען פערטעל לאס בעקומט ישיבת חכמי לובלין איין זלאטי!

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג
(קאמוניקאטען)

דאס גרויסע מייסטערווערק „יציאת מצרים" פון הענדעל — די נאהענטסטע אויפפיהרונג פון „שיר"

א גרויסע פעראינטערעסירונג אין די היגע מוזי־קאלישע קרייזען האט ארויסגערופען דער אנזאג פון גרוי־סען קאנצערט פון „שיר", וועלכער וועט פארקומען אין די נאהענטסטע טעג אין פילהארמאניע זאל.

דאס מאל האט דער „שיר" פארבערייט איינס פון הענדעלס בעסטע מייסטערווערק, דאס אימפאזאנטע ארא־טאריום „יציאת מצרים".

אין דעם קאנצערט וועלען אנטייל נעמען דער „שיר" כאר, פילהארמאניע - ארקעסטער און בעריהמטע רוטינירטע סאליסטען פון לאדז און ווארשא. די קינסטלערישע לייטונג ליגט ווי תמיד אין די הענט פון בעגאבטען פראפ. י. פייוויסאן, דאס גאראנטירט דעם הויכען ניווא פון דעם פארשטעהענדען קאנצערט.

פון פוילישען טעאטער

אין שטאטישען פוילישען טעאטער ווערט היינט 7.30 אוונט געשפילט „ראמאנס" מיט יוליוש אסטער־ווע אין דער הויפט־ראל.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15. טעל. 149-07
ספעציעל־ארצט פאר מענער - שוועכע־בע האנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע - פרייזען

Dr. med.
M. JAKOBSON
CHIRURG
Spec. chirurgja Kostna,
D-ra Sterlinga 22
(Nowa-Targowa) tel. 174-42

קיין פאלעסטינע
אינדיווידועלע רייזעס
שלאף־וואגאנען
3־טער קלאס
בעשפייזונג אין צוג
און אויף דער שיף
טוריקקעהר דורך טריעסט, מארסעל א.ז.וו
הנחה־בילעטן קיין קאנסטאנצע
[...] און פערקויף פון פרעמדע וואלוטעס
Wagons Lits Cook
פיעטריקאווער 68
טעל. 170-70.

דאן־דאמינגא

מלאד
ראמאן

נאכדרוק אין א טאג - ציימונג, אפילו טיילוויז — פערבאטען.

קאפיטעל צוויי

[...] דער זוהן און נישט דאס ווייב האבען געזע־[...] סימן פון זיין עשירות. ער האט זיי ארייגגע־[...] אין זיין דירה, וואו אין צימער איז צוגעקו־[...] א בעט, געקויפט אין אנ׳אלטווארג געשעפט [...] זוהן, האט ער גערעכענט, וועט שלאפען מיט [...] ער האט זיך נישט פארגעשטעלט אז דער [...] „יאסעלע פאנדעריק" וועט שוין זיין א גרוי־[...] ארויסגעוואקסען איהם). דאס נייע בעט [...] אויפגעוויינט מיט איהר נאקעטקייט צו די אפ־[...] וועגט. (ער האט נישט געקויפט קיין מא־[...] רעכנענדיג אז זיין ווייב וועט נענוג אנברענ־[...] געוואונט...) דאס טישעל איז געשטאנען א [...] ביים פענסטער, דערויף זענען גע־[...] סימנים פון ברויט־קרישקעס און באנאנען־שא־[...] עדות אז נפתלי האט נישט איין ארעם [...] נעפראוועט) און די ווענט פון דער קוך [...] געטריפט און געשימעלט מיט פייכטקייט [...] די קיך האט זיך דערוואָרט, איצט וועט זי [...] פוסטעווען...) אין די ווינקעלעך זענען נאך [...] עטליכע בילדער פון סאנטאס, וועלכע זע [...] געווען מיט אפגעשוואונקטע פנימער (ווייל צוליב [...] א פערזעהן בעת א רעגען האט דער סוחר [...] נישט געוואלט צוריקנעהמען).

[...] זאך האט דאס ווייב נישט אזוי פער־[...] ווי די „יעזוסלעך", אין איין רגע האט [...] איהר השערה בעשטעטיגט, אז מען זאגט, אז [...] דא לעבען מיט גוייעם (צוליב א וויץ, וואס [...] האט בעשריבען אהיים), אז נפתלי קויפמאן [...] מיט א... באנאנע), זי האט שוין געבלאנ־[...] מיט די אויגען, כדי אויסצוגעפינען א המ־[...] השד.

[...] האט זיך אפגעזוכט דער פרוים ווער־[...] ער איז דאס ערשטע מאל געווען איצט ביי

קויפמאנען אין הויז, ער האט געזעהען ווי דאס רייכ־קייט איז פערשטעלט און איינגעהילט אין דלות. דער מאן איז נישט געווען אין דער היים און דער קרוב האט, אליא, איהר דערצעהלט פון דעם גרויסען פער־מעגען וואס נפתלי פערמאגט.

דער זוהן האט אויסגעהערט די דערציילונג (ווע־גען אלע גליקען, וועגען די פלעצער און באהן־שפע־קולאציע) און די אויגען האבען איהם אויפגעשיינט, ווי די דרויסענדיגע לאמטערנע לייכט אויף אויף זיי־ערע שויבען אין אוונט. אויף זיין שטיגער האט שוין דער מוח געארבייט און געפלאנעוועט, ווי אזוי דאס פערמעגען צו פערגרעסערען נישט צוליב דעם פאטער, ווי צוליב זיך, ווי צוליב זיינע אמביציעס, וואס האבען זיך איינציגווייז אויפגעוויקעלט אין איהם. ער האט נאך נישט געוואוסט קלאר, אבער ער האט זיך דערפיהלט גוט. אין זיין חשבון איז ער געוואָרען חשוב׳ער ביי זיך: א זוהן פון א מיליאנער! און ער האט אנגעהויבען ליב צו קריגען דעם פאטער.

דער פאטער האט זיך אבער צו איהם נישט רער־נעהנטערט, נישט מיט צערטליכקייט און נישט מיט פערטרוויליכקייט, יאסעל האט געענדיגט אין קישע־נעוו א פראגימנאזיע (דאס האט די מוטער אפגע־שפארט פון די הונדערט און צוואנציג רובעל, וואס דער פאטער האט געשיקט יעדע דריי חדשים) און ער האט איהם געקענט צונויז קומען (דער פאטער האט א חוץ זיין נאמען אונטערשרייבען און פיהרען קליי־נע חשבונות אויפן קאפ גארנישט מעהר געקאנט). יאסעל, ביי זיין וואוקס, פעהיגקייט און אמביציע, האט געקענט איהם פערוואנדלען אין א פילפאכען מי־ליאנער, דער פאטער האט עס אבער נישט דערלאזט (ער האט נישט פערגונען דעם זוהן דעם פערגעניגען) במילא איז ארייגעטראטען א דערווייטערטקייט, א להכעיס׳דיגקייט צווישען פאטער און זוהן.

דער זוהן. שוין מיטן בעגריף אז ער איז א מי־

ליאנערס א זוהן, האט נישט געקענט פערטראגען די אביונישע פיהרונג ביי זיי אין הויז, אז דער פא־טער, וועמענס כוח עס האט געדארפט זיין פערנומען מיט גרויסע אונטערנעהמונגען, מיט אינדוסטריע, מיט בוי, מיט בענק און בערזע (יאסעל, וואס האט באלד זיך א נאמען געגעבען זשאזע קויפמאן, האט שוין דווקא יא געהאט א בעגריף אין פינאנצען, ער האט זיך נאר אפגעגעבען מיט סוחרים), זאל זיך נאר פערנעהמען מיט אזעלכע קלייניגקייטען, ווי מיטניין מיט דער מאמען אין דער „מארקאדא" און אויס־זוכען אלערליי פראדוקטען, ברענגענדיג צו טראגען און צו שלעפען גאנצע קויזשען מיט אפגעריבענע פרוכטען, און צוגעפוילטע גרינוואַרג, אנשטאט פלייש — לונגען, לעבערס, קישקעס און קעלבערנע קעפ...

איהם האט אנגעהויבען נמאס צו ווערען די היים, מיט די אפגעקראכענקייט פון די ווענט, מיט די פא־לענדיגע שטיקער פון סופיט און מיט דעם חושך, וואס סהאט זיך אזוי איינגעקלעפט אין געדען ווינקעלע.

ער האט אנגעהויבען זוכען בעסערע בעקוועמליכ־קייטען (גלייך ער וואלט אנדערש נישט געוואוינט גע־וועגן — אזוי האט זיכער דער פאטער פערשטאנען) און ווייל דער פאטער האט אין איהם נישט ענטוויקעלט דעם שארפזין און פעהיגקייטען צו מאכען געלד, איז ער געוואָרען במילא א פוילער און א „טאר־טענס א זוהנדעל", ווי די אנדערע צלאזענע רייכע קינדער.

זשאזע האט קיינמאל נישט פערמאגט קיין געלד, די מאמע (טראץ דעם וואס זי האט געמוזט אפגעבען דעם פאטער רעכענונג פון די שמוב־הוצאות) האט דאך אראפגעגנבעט, אפגעקארגט פון דעם אזוי אויך קארגען איינקויף און האט בעזארגט דעם זוהן מיט סליינגעלט אויף שווארצע קאווע־לעך.

די קארגשאפט פון פאטער, דער מאנגעל אין טאש־שען־געלד האט אבער איהם נישט אפגעהאלטען פון צו זיין א לעבעוונג גלייך מיט זיינס גלייכען, און דער־פאר וואס ער האט גארנישט געטון (דער פאטער איז בעשטאנען דערויף), האט ער זיך געפוצט ווי די גאל דענע יונגעלייטלעך, נאכן אפזיין אין סאן־פאולא עטליכע יאהר וואלט אויף איהם קיינער נישט געזאגט אז ער איז א „עסטראנגרזשעראָ", א רוסא, דאס גלייכע פנים מיט די שווארצע אויגען, געדיכטע ברעמען און גלאנציגע האָר האט איהם גיכער געמאכט אויס־זעהן ווי אנ׳איטאליענער, ער האט גערעדט פארטוגע־זיש פלינק, ציהענדיג די „א" מיט א געזאנגעלע און

די „ר׳ען" זיינע זענען ארויסגעקומען ווייך, ווי אונ־טער דער צונג, וואלט געווען עפעס אונטערגעבעט.

ער איז געזעסען תמיד אין די גרויסע קאפעען און געשפילט אין „דאדאס", פון א לעדערנעם בע־כער ארויסווארפענדיג ביינדלעך אויף די גלעזערנע דעקען פון די מארמארנע טישלעך. קיין איבעריג געלט האט ער קיינמאל נישט געהאט, תמיד יעדען איינעם פון זיינע קאלעגען שולדיג געווען, תמיד האט פאר איהם אנ׳אנדערער בעצאהלט, אבער יענע האבען עס אויך געטון פון אויסרעכנונג, ווויסענדיג אז זשאזע איז רייך און ער וועט אמאל אפדינען פאר דער טובה.

מיט קליידונג האט ער זיך אנ׳עצה געגעבען, ער איז אריין אין דעם גרעסטען קליידער געשעפט, זיך בעשטעלט פון בעסטען, זיך געהייסען אפשיקען, און אז דער טאטע האט נישט געוואלט בעצאהלען האט ער געסטראשעט, אז ער וועט עס שרייבען אין די צייטונגען, - וואס וואלט זעהר געשאדט סעניאר קויפ־מאנס רעפוטאציע, האט נפתלי פון געוואוינהייטס־וועגען זיך געהייסען מאכען א דיסקאנטא אויף צעהן פראצענט, און אז דאס איז נישט געלונגען, האט ער געהייסען קומען נאכ׳ן געלד אין דרייסיג טעג ארום, אדער דעם דריטען דאנערשטאג פון קומענדיגען חודש, דעם טאג, ווען ער האט געצאהלט זיינע צאה־לונגען (יענער טאג איז ביי איהם געווען ווי תשעה־באב...)

סעניאר קויפמאן האט געהאט זעהר א גוטען נא־מען אין דער פינאנץ־וועלט, גרויסע באנקירען האָ־בען געוואוסט פון זיין קמצנות, זיי האבען אויך גע־וואוסט פון זיינע פעהיגקייטען פון פערגרעסערען קא־פיטאל דווקא דורך שפארזאמקייט. מעג עס זיין אין א פרוטה און מעג עס זיין אין טויזענטער, דאס שפא־רען אליין איז ביי איהם געווען אנ׳ענין, דעריבער האט מען אויף זיינם א ווארט זעהר א סך געטרויט. ער האט געהאט, אויגענבליק, ווינציג צו טון מיט צו־טרויען, נישט ער האט געבארגט, נישט מען האט איהם געבארגט, זיינע געשעפטען זענען בעשטאנען אין פערשידענע אקציעס, דערביי איז זיין חוש געווען אזוי שטארק, אז ער האט דערפיהלט מיט טעג פריי־הער ווען די אקציעס, וואס ער האט בעזעסען, וועלען זיך נעהמען שאקלען, ער האט כמעט שטענדיג פער־קויפט, אדער געקויפט פריהער, איידער דער קראך איז געקומען און איז ניצול געוואָרען פון היזק.

(פארטזעצונג קומט).

גרויסער פילם פון עסטרייכישער פראדוקציע א. ג.

„Marja Baszkircew"

(פון טאג-בוך פון א געליבטע) — אין די הויפטראלען: ...rvas, Hans Jaray, Szoeke Szakall, Marja Balcerkiewiczówna

מוזיק: Paweł Abraham —::— אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבע און P. A. T. —::— אנהויב 4.30 נאכמיטאג.

קלאנג-קינא **CAPITOL** זאוואדזקא 16

די פערוואלטונג פון „לינת המשפ...

פילסודסקיעגא 21

מאכט בעקאנט די ג' מיטגלידער, דאס זונטאג, ד. 23 ... 4 א זייגער נאכמיטאג, אימפאלס ביי א נישט-גענוגנדע... מיטגלידער קומט פאר צום 2-טען טערמין ביי ... מיטגלידער אין איינעם לאקאל די

אלגעמיינע גענעראל-פערזאמל...

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: 1) ערעפנונג; 2) ... א פארזיצענדער און סעקרעטער; 3) קאסע- און ... בעריכט; 4) בעשטעטיגען דעם פראטאקאל פון ... יאנס-קאמיסיע; 5) בורושעט אויף 1936/7; 6) ... א פערוואלטונג, קאנדידאטען און רעוויזיאנס-קאמיסיע פארשלאגען.

בעמ.: אום נישט צו פערלירן וואהלרעכט, ווערט ... גלידען דעם מיטגלידס-בייטראג ביז זונטאג, דעם 1 ... 2 א זייגער מיטאג.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę całkowitą lub częściową około 730 litrów mleka dziennie pełnowartościowego, niepasteryzowanego, zawierającego conajmniej 3% tłuszczu, do instytucyj miejskich w okresie czasu od dnia 1 kwietnia do 1 października 1936 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, III piętro, pokój Nr. 59, gdzie można zasięgnąć bliższych informacyj.

Oferty składać mogą tylko producenci tamże do dnia 2 marca 1936 roku godz. 12-tej, w kórym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 17/II–1936 r.

ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI.

די פערוואלטונג פון דער

יודישער קהלה אין לאדז

מעלדט מיט, אז דער

צווייטער טייל פון'ם שטאט-רעגיסטער פארן י. 1936

וועלכער ענטהאלט די שטאט-צאהלער פון די גאסען: קאמיענגא, קאראלעווסקא, קארווינסקא, קאליסקא, קאנטנא, קילינסקיעגא, קאלעינא, קאלאנטאיא, קאפערניקא, קאשטשעלנא, קרוטקא, קושיושאווא, קווידזשינסקא, לעגיאנאו, לעשנא, לימאנאווסקיעגא, ליפאווא, ליסטאפאדא, לאקאטארסקא, לאטניטשא, לוטאמירסקא, לוצאווסקא, לאנקיעוויטשא, לאנקאווא, לאמושינסקא, מאגיסטראצקא, מאלוואווא, מאלא, מארינארסקא, מארישינסקא, מאסארסקא, מאטעיקי, מיצקיעוויטשא, מיעלטשארסקיעגא, מלינארסקא, מאכנאצקיעגא, מאניושקי, מארסקא, מאסטאווא, נאד-לודקאן, נאפיורקאווסקיעגא, נארוטאוויטשא, נאווראט, נאווא, נאוואמיעסקא, נאווא-זארזשעווסקא, אגראדאווא, אלשא, ארלא, פאביאניצקא, פיעקארסקא, פיעפזשאווא, פיעראצקיעגא און פילסודסקיעגא,

ווערט אויפ'ן סמך פון די עקזיסטירענדע פארשריפטען אויסגעלעגט צום דורכזעהען במשך פון 8 טעג, ד. ה. פון דעם 18 פעברואר ביז דעם 26 פעברואר ה. י. איינשליסליך, אין דער קאנצעלאריע פון דער קהלה, פאמארסקא 18 אין די שעה'ן פון 10 ביז 13 נאכמיטאג.

לאדז, דעם 17 פעברואר 1936.

PIERWSZE PRYWATNE

Pogotowie Lekarskie

(1-טע פריוואטע גיכע הילף)

זשעלאנא 6 (Legjonów 6) **טעל. 12-333**

טעטיג אהן איבעררייס בייטאג און ביינאכט.

גיכע ערצטליכע הילף אין אלע ספעציאליטעטען.

ווייכטיג פארלאדז אין פרע...

קאמיסיאנס-ל...

פון פערשידענע מארקען

מעבע...

נייע און גענוצטע, ווי אויך הויז... טאפטשאנעס, כאוטשוקס, ... אין דער פיינסטער אויספיהרונג, ... צו די ביליגסטע פרייזען ...

א. ווייצמא...

שענקיעוויטשא 6, טעל. ...

בעמ.: איך קויף אויך פערשידענע ... מעבעל, דיוואנעס, ... שרייב-מאשינען, פעלצען ...

לעטשניצע

פאר וועבערישע-קראנקע

מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

פיעטריקאווער 45

טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.

פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי-דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.

א בעראטונג 3 זל.

Dr. med.

M. GLAZER

ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען

ZACHODNIA 64, tel. 185-49.

נעהמט אן פון 12–2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אווענד.

זונטאג און חגאות פון 10–12 בייטאג.

צו די ה"ה גנב...

נעכטען איז ביי מיר ... גנב'עט געווארען 5 וועקסלען, ... א פאס אויפ'ן נאמען י. ח. ... פיעטריקאווער 39. די ה"ה גנבים ... געבעטען אפציטרעגען נעגען ... אויף דער אויבענדערמאנטער ... דיסקרעציע געזיכערט!

קריינע אנאנס...

1 זלאטי אנ'אנאנאס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

א דרוק-מאש...

(א צילינדער)

63 אויף 95

אין גוטען צושטאנד ...

פרייזווירדיג צו פער...

אפערטען אין אדמיניסטר... צייטונג אונטער „P. W."

פרייע פאסטענס

א קוואליפיצירטע צושניידערין = אויספערטיגערין צו מאדערנע סוועטערס קען זיך מעלדן Piotrkowska 64, m. 47

פערשידענעס

צו די ה"ה גנבים! נעכטען האט מען מיר ארויסגעגנב'עט אויפ'ן טראמוויי א פארטפעל מיט פערשידענע דאקומענטען און א בלאנקא-וועקסעל, וואס האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט. ס'ווערט געבעטען די דאקומענטען אפצוגעבען צו זילבערבערג, שענקיעוויטשא 74. דאס געלד קען ער זיך פערהאלטען. דיסקרעציע געזיכערט.

ווער ס'וויל זיין געזונ... מוז קומען עסען די בעסטע און ... האפטסטע מיטאגען צו גאנץ ביליגע ... אין דעם בעוואוסטען היגיעניש... פון הערמאן לעווינסקי, לאדז, ... סקיעגא 39, פראנט, 2. שט. טעל. ... בעת'ן מיטאג ראדיא-קאנצערט ... גאנצער וועלט.

א דייטשער פליט זוכט ... טיגונג ביי וואס פאר אנ'ארבייט ... נישט זיין. בעזיצט די בעסטע ... רעפנצען, פאר א גאנץ קליינעם ... קען אויך זיין ביי טאפעצירער... אין אדמ. אונטער „פליט".

געגען בעלוינונג ... ברענגען די פאר תפילין, וואס ... אוועקגעקומען נעכטען, מאנטאג ... ווילקער בית המדרש. פערשטענ... ביים צייטונגס-פערקויפער ... דיסקרעציע שטרענג געזיכערט.

דעם געעהרטען ה' גנב ... צוריקצוברענגען די געגנב'עטע ... פון 1. פעברואר ד. י. ... געגען בעלוינונג. דיסקרעציע ... ...szyńska. Lutomierska 13.

נאכט = לעגער! ערשטקלאסיגע ... מאדערן איינגעריכטעט פאר ... איינצעלנע צימער נור 1.50 זל. ... לאדז, קילינסקיעגא 41, וו. 39 ...

אכטונג! דער ניי-רעמאנטירטער ענגלישער זאל (וואזשלאנסקא 5) מיט א שענעם מענער-זאל מיט א גרויסער היגיענישער כשר'ער קוך, מיט די נייעסטע געשירען און טיש-בעשטעק ווערט אב-געגעבען אויף חתונות נאר פאר 10 זל. אלע 1-טער מאי 2. קומט און איבער-צייגט אייך!

א 1/4 פון אנ'ערשטקלאסיג הויז אין צענטרום שטאדט פרייזווירדיג צו פערקויפען. אפערטען אינטער „30.000"

געלעגענהייטליך צו פערקויפען א בוי-פלאץ אויף דער נארוטאוויטשא-גאס. אפערטען אונטער „בוי-פלאץ" אין אדמ.

א גוט איינגעפיהרטע גאלאנטעריע-געשעפט אין בעסטען פונקט נאווא-מיעסקא, צוליב אבריוע, איבערצוגעבען. אפערטען אין אדמ. אונטער „24".

שווין ערשינען!!

„פאלשע חרפה"

צווייטער באנד

פון ד"ר מעד. ה. רוזשאנער.

16 טיילען, צוו. צנד.:

ווי אזוי שטעקט מען זיך אן מיט סיפיליס;

די וואסערמאן-רעאקציע;

צי קאן סיפיליס פולשטענדיג אויסגעהיילט ווערען?

סיפיליס און החתונה-האבען;

די פערזענליכע פערהיטונג פון געשל. קראנקה.

צו בעקומען ביי אלע צייטונגס-פערקויפער. פרייז 1 זל.

צאהן-ארצט

J. KARMAZYN

Południowa 2

tel. 114-36.

נעמט אן פון 9–1 און פון 3–7 אווענד

שיי טרעגן

ביי קערש.

סקווערא 15

מיט פאריזער שריפטען און פערטיגע שייטלען

סטארשי פעלדשער

Herszkowiczówa

וואוינט יעצט

זשעראמסקיעגא 4

טעל. 206-05.

פערלאג ח. בזשאזא – ווארשא

נאר וואס דערשינען

י. י. זינגער

די ברידער אשכנזי

I-טער טייל (געבונדן) פרייז 3.50

II „ „ (קומענט אין הימל) 3.50

III „ „ (שפינוועב'ס) 3.50

אלע 3 בענדער צוזאמען 10.50 גילדן

הויפט-פערקויף:

Kult-Buch" Warszawa.

אין לאדז צו בעקומען ביים פערטרעטער פון „קולט-ביך" ה. זילבערבערג אין „קולטור-ליגע", זשבאדניע 68, טעל. 191-15 יעדען טאג פון 8 ביז 9 אווענט.

Dr. med. **LEON FAMILIER**

אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען

6 שערפיעץ 37 (בענעדיקטא)

נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

לעזט !!!!! אויפמערקזאם!

עס איז שוין אריין אין קראפט די נייע פרייזען פאר דרוק-ארבייט אין דער בעקאנטער אין לאדז און אומגעגנד

שנעל-דרוקעריי

בראמבערג

לאדז, צעגעלניאנא 8

טעל. 255-09

וועלכע האט זיך שוין בעריהמט געמאכט מיט די שעהנע אויספיהרונג און עסטעטישען צוזאמענשטעל

ביליג רעעל פינקטליך

Dr. I. SILBERSTROM

Kilińskiego 127

ספעציאל-ארצט פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

קווארץ-לאמפ, — ראדיקאלע בעזייטיגונג פון איבריגע האר.

נעהמט אן פון 4–8 אווענד.

Dr. med.

W. ŻADZIEWICZ

ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז און קעהלקאפף-קראנקהייטען

Piotrkowska 164, tel. 125-26

נעמט אן פון 5–8 אווענד.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

פראנט, 1טער שטאק

נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט

זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.

ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט.

Dr. med. **M. TAUBENHAUS**

ספעציאליסט

פאר אקושעריע און פרויען- קראנקהייטען

פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט

זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09.

נעהמט אן פון 4—8 אווענד.

ד"ר העללער

ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אווענט,

זונטאג פון 10–2 מיטאג.

פאר פרויען – א ספעציעלער ווארטע-זאל

Dr. med.

G. GERSZTAJN

ספעציאליסט פאר אויגען קראנקהייטען

Traugutta 12, tel. 175-10

נעהמט אן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אוו. אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פרייזען.

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman